

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Chorzów w 2023 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

PSSE Chorzów

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Chorzów w 2023 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

1.	Informacje ogólne	5
2.	Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie.....	5
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	7
2.1.1.	COVID-19	7
2.1.2.	Choroby przenoszone drogą pokarmową	9
2.1.3.	Choroby wieku dziecięcego	10
2.1.4.	Choroby wektorowe	11
2.1.5.	Wirusowe zapalenie wątroby.....	11
2.1.6.	Choroby przenoszone drogą płciową	11
2.1.8.	Choroby środowiskowe	12
2.1.9.	Grypa oraz zachorowania grypopodobne	12
2.1.10.	Gruźlica	13
2.1.11.	Zachorowania wśród uchodźców	13
2.2.	Ogniska epidemiczne	13
2.3.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.....	14
2.4.	Program Eradykacji Poliomyelitis i Eliminacji Odry/Różyczki.....	14
2.5.	Szczepienia ochronne	15
2.5.1.	Szczepienia ochronne	15
2.5.2.	Szczepienia obowiązkowe	15
2.5.3.	Szczepienia zalecane.....	17
2.5.4.	Kontrole w zakresie szczepień ochronnych	18
2.5.5.	Niepożądane Odczyny Poszczepienne	18
2.6.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	20
2.6.1.	Stan sanitarny szpitali.....	20
2.6.2.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne.....	22
2.6.3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	22
2.6.4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych	24
2.6.5.	Inne obiekty	25
2.7.	Akcje deratyzacyjne	25
2.8.	Interwencje.....	26
2.8.1.	Dotyczące podmiotów leczniczych	26
2.8.2.	Dotyczące obecności gryzoni.....	26
2.8.3.	Dotyczące obecności insektów i gołębi	26
3.	Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	27

3.1.	Charakterystyka obiektów nadzorowanych	27
3.2.	Ocena stanu sanitarnego- ogólna	27
3.3.	Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa.....	28
3.3.1.	Zakłady produkcji żywności	28
3.3.2.	Zakłady obrotu żywnością	28
3.3.3.	Zakłady żywienia zbiorowego	29
3.4.	Ocena transportu żywności.....	29
3.5.	Nadzór nad importem/eksportem.....	29
3.6.	Akcja MARKET	30
3.7.	Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU	30
3.7.1.	Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych.....	30
3.7.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.....	30
3.8.	Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja HŻŻiPU	31
3.9.	Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU	31
3.10.	Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU	31
4.	Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska.....	32
4.1.	Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ	32
4.2.	Podmioty lecznicze	32
4.3.	Ustępy publiczne i ogólnodostępne	35
4.4.	Pływalnie kryte	35
4.5.	Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej.....	35
4.6.	Placówki zapewniające całodobową opiekę	36
4.7.	Noclegownie i domy dla bezdomnych.....	36
4.8.	Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe	37
4.8.1.	Hotele	37
4.8.2.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.....	38
4.9.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	39
4.9.1.	Zakłady fryzjerskie	39
4.9.2.	Zakłady kosmetyczne	40
4.9.3.	Zakłady tatuażu.....	40
4.9.4.	Zakłady odnowy biologicznej	41
4.9.5.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	41
4.10.	Dworce, stacje kolejowe	42
4.11.	Tereny rekreacyjne.....	42
4.12.	Cmentarze	43
4.13.	Domy przedpogrzebowe	43
4.14.	Inne obiekty	43
4.14.1.	Apteki	43
4.14.2.	Obiekty sportowe	44
4.14.3.	Pralnie, punkty przyjęć odzieży do prania, magle.....	44
4.14.4.	Przystanki kolejowe	44
4.14.5.	Przystanki autobusowe.....	45
4.14.6.	Pozostałe obiekty	45
4.15.	Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi	45
4.16.	Interwencje	46
4.17.	Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami	49
4.18.	Ocena jakości sanitarnej wody	49
4.19.	Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	49
4.20.	Ciepła woda użytkowa	51

4.21.	Woda na pływalniach.....	53
5.	Sekcja Higieny Pracy - ocena warunków higieny pracy	55
5.1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy.	55
5.2.	Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.....	59
5.3.	Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.....	59
5.4.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami /Sekcja Higieny Pracy.....	60
5.5.	Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy	61
5.6.	Nadzór nad detergentami /Sekcja Higieny Pracy	61
5.7.	Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy.....	62
5.8.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy	62
5.9.	Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy.....	63
5.10.	Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy.....	63
5.11.	Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi /Sekcja Higieny Pracy	64
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży - ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo- wychowawczych w Chorzowie za rok 2023.....	65
6.1	Nadzór nad obiektami/NS-HD	65
6.1.1.	Żłobki i kluby dziecięce.....	66
6.1.2.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	66
6.1.3.	Szkoły.....	67
6.1.4.	Szkoły wyższe	68
6.1.5.	Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.....	68
6.2.	Podsumowanie/NS-HD	68
7.	Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	69
7.1.	Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	69
7.2.	Uzgodnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.....	70
7.3.	Uzgodnianie dokumentacji projektowych.....	70
7.4.	Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	71
8.	Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej.....	75
8.1.	Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.....	75
8.2.	Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli	76
8.3.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych	77
8.4.	Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych	77
8.5.	Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej.....	78

Spis tabel:

Tabela 1	Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2021-2023.....	55
Tabela 2	Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2021-2023	55
Tabela 3	Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2021-2023.....	56
Tabela 4	Liczba wydanych decyzji w latach 2021-2023.....	57
Tabela 5	Tabela wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2021-2023	63

Spis rysunków:

Rysunek 1	Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2	8
Rysunek 2	Liczba zgonów spowodowanych COVID-19	8

Rysunek 3 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Chorzowa	16
Rysunek 4 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Chorzowa 2019-2023	17
Rysunek 5 Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2023.....	19
Rysunek 6 Kwalifikacja NOP zgłoszonych w 2023r.	19
Rysunek 1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2020-2023	32
Rysunek 2. Rodzaje wniesionych interwencji w 2023 roku	46
Rysunek 3. Zasadność interwencji w latach 2020-2023	47
Rysunek 4. Liczba próbek wody pobranych w latach 2022-2023.....	50
Rysunek 5. Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2022-2023	51
Rysunek 6. Skontrolowane obiekty.....	53
Rysunek 1 Dane porównawcze za lata 2021-2023.....	58
Rysunek 1 Opinie dotyczące projektów - udział poszczególnych obiektów	71
Rysunek 2 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie	72
Rysunek 3 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2019 - 2023.....	73
Rysunek 4 Ilość odbiorów w latach 2020 - 2023 dla wybranych rodzajów obiektów	74

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1 COVID-19.....	7
Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA	9
Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach	9
Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka	10
Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie	11
Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B	12
Zdjęcie 7 Szczur	25
Zdjęcie 8 Dezynsekcja	26

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na Płaskowyżu Bytomsko – Katowickim będącym częścią Wyżyny Śląskiej, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Sąsiaduje z Katowicami, Rudą Śląską, Bytomiem, Piekarami Śląskimi, Siemianowicami i Świętochłowicami. Przez miasto przepływa potok Rawa. Dzielnicami Chorzowa są:

- ✓ Centrum,
- ✓ Chorzów II,
- ✓ Chorzów Stary,
- ✓ Chorzów Batory.

Miasto Chorzów zajmuje powierzchnię 33,20 km². W roku 2023 zamieszkiwało je 101 184 osoby.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze miast: Chorzów i Świętochłowice, o łącznym obszarze powierzchni: - 46,51 km². PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie 146 828 osób, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – 25 794 osoby.

2. Sekcja Epidemiologii - sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W 2023r. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, przeprowadzała wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi i zakażonymi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej, prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Kontynuowano nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych przewidzianych obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych oraz gospodarką preparatami szczepionkowymi. Podejmowano działania w ramach zgłaszanych przez mieszkańców interwencji. Prowadzono nadzór nad zakładami lecznictwa w zakresie oceny stanu sanitarnego, opracowania, oceny stopnia wdrożenia i realizacji procedur zapobiegających zakażeniom szpitalnym, prawidłowości działań Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, w tym współpracy w zakresie występujących zakażeń i chorób zakaźnych.

Na bieżąco śledzona była sytuacja epidemiologiczna w powiecie, ze szczególną uwagą ukierunkowaną na rozwój wydarzeń dotyczących poziomu i transmisji zakażeń. Narzędziem informatycznym, które umożliwiło szybkie wprowadzanie danych, cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19, był System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

Podobnie jak w roku poprzednim, w roku sprawozdawczym nastąpił dalszy spadek zachorowań na COVID-19. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14.06.2023r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. 2023r., poz. 1118) z dniem 01.07.2023r. zniesiono stan zagrożenia epidemicznego. Zniesiono m.in. obowiązek zasłaniania ust i nosa w podmiotach leczniczych.

Kontynuowano jednak raportowanie danych dotyczących liczby chorych na COVID-19, przebiegu ich zachorowania oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zebrane dane analizowane były pod kątem wystąpienia ognisk epidemicznych. Jednocześnie w ramach molekularnego nadzoru epidemiologicznego nad COVID-19 realizowano wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach dotyczące pozyskiwania szczegółowych danych epidemiologicznych potrzebnych do identyfikacji genotypu wirusa SARS-CoV-2.

Dnia 25.02.2023r. wszedł w życie obowiązek sprawozdawania zachorowań wywołanych wirusami grypy sezonowej oraz RSV (w przypadku gdy ich rozpoznanie zostało potwierdzone dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych mających na celu izolację wirusa lub wykrycie kwasu nukleinowego tych wirusów).

W dniu 23.02.2023 r. Minister Zdrowia wydał obwieszczenie w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem. Wykaz obejmował szczepienie przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) do przeprowadzania szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych dziewcząt i chłopców w 12. i 13. r.ż. Bezpłatne szczepienia dla ww. grupy rozpoczęto z dniem 01.06.2023r. Pracownicy Sekcji Epidemiologii od tego dnia prowadzą na bieżąco dystrybucję preparatów szczepionkowych p/HPV do punktów szczepień zlokalizowanych na nadzorowanym terenie.

W związku z występującymi na terenie Polski w okresie letnim wysokimi temperaturami oraz wzrostem ryzyka namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella* w instalacjach wewnętrznych wzmocniono sprawowany nadzór w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi związanego z funkcjonowaniem instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody. Podczas prowadzonych kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego weryfikowano realizację obowiązku określonego § 40 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.03.2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. 2022r., poz. 402) wg którego instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji podlegają okresowemu przeglądowi, czyszczeniu lub dezynfekcji, lub wymianie elementów instalacji zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

W związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy PPIS w Chorzowie prowadził czynny nadzór nad placówkami, które zadeklarowały możliwość zapewnienia schronienia dla osób napływających z Ukrainy.

Na dzień 31.12.2023r. na terenie miasta Chorzów funkcjonowały 3 aktywne obiekty przeznaczone do zakwaterowania uchodźców (Dom PCK, Kampus UŚ, Parafia Ewangelicka). Obiekty te zadeklarowały, iż posiadają 41 miejsc do zakwaterowania osób pochodzących z Ukrainy.

Ponadto PPIS w Chorzowie do 31.12.2023 r. zbierał i weryfikował dane z zakładów opieki zdrowotnej o ilości przyjętych rannych z Ukrainy oraz ewentualnych brakach w dostępności do opieki zdrowotnej.

Jednocześnie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie na bieżąco prowadził nadzór nad chorobami zakaźnymi rejestrowanymi wśród ww. grupy ludzi.

W roku 2023 kontynuowano współpracę z instytucjami, służbami oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania ustawowych obowiązków Inspekcji.

2.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna pozostałych chorób zakaźnych w mieście Chorzów była na bieżąco monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, gromadzenia i analizowania informacji o:

- ✓ występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- ✓ biologicznych czynników chorobotwórczych,
- ✓ zgonów,
- ✓ ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,
- ✓ innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

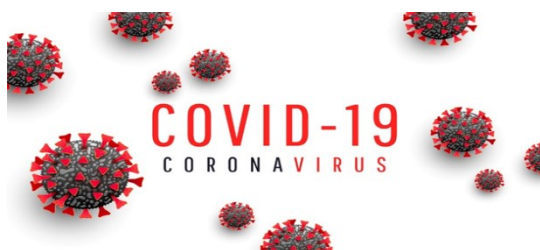
Ogólne zasady stosowania definicji przypadków

Definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne mają na celu ujednolicenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Stosowanie tych definicji dotyczy przede wszystkim klasyfikowania i rejestracji zachorowań oraz sporządzania oficjalnych sprawozdań. W definicjach przyjęto trójstopniowy system kwalifikowania przypadków z następującymi poziomami rozpoznania:

- ✓ przypadek możliwy: obraz kliniczny wskazujący na rozpoznawaną chorobę bez spełnienia kryteriów przypadku potwierdzonego lub prawdopodobnego,
- ✓ przypadek prawdopodobny: typowy obraz kliniczny lub przypadek powiązany epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym,
- ✓ przypadek potwierdzony: rozpoznanie na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

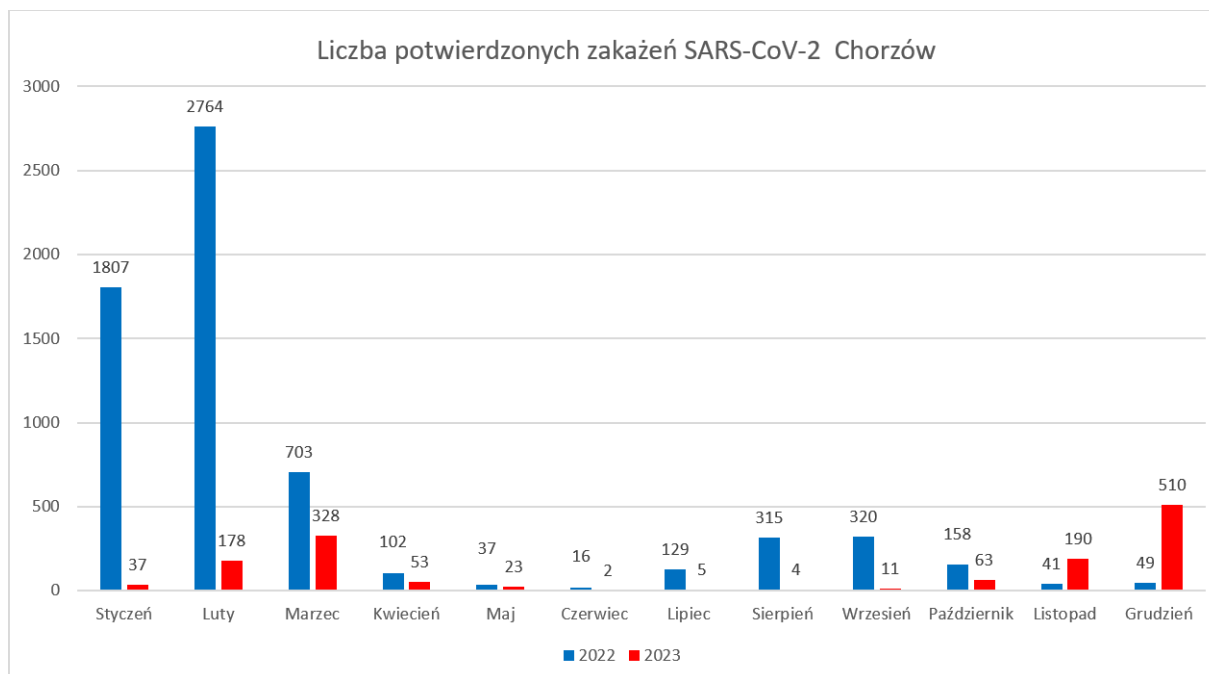
Ogółem w roku 2023 wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – 3847 przypadków, w tym 1659 przypadków dotyczyło zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

2.1.1. COVID-19

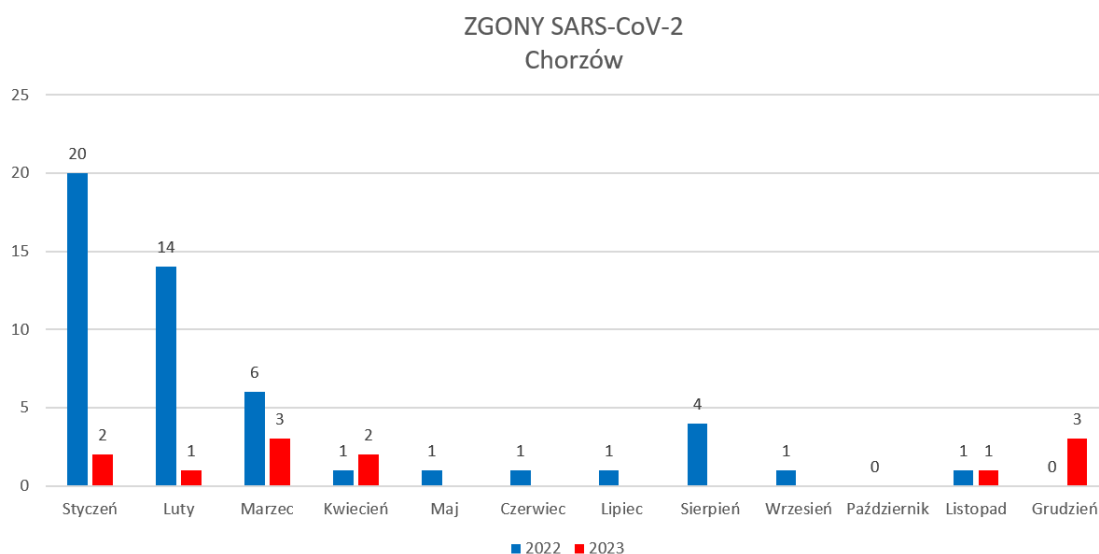
Zdjęcie 1 COVID-19

Liczba zachorowań na Covid-19 w ciągu ostatniego roku istotnie zmalała. Na terenie Chorzowa zarejestrowano 1404 przypadki potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz 255 przypadków możliwych. Dla porównania w 2022 r. zarejestrowano 6441 przypadków potwierdzonych oraz 127 przypadków możliwych.

Rysunek 1 Liczba potwierdzonych zakażeń SARS-CoV-2

Wśród mieszkańców Chorzowa odnotowano 12 zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (Rysunek 2). 2 zgony dotyczyły osób w wieku do 65 r.ż. a 10 zgonów dotyczyło osób w wieku powyżej 65 r.ż. W wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 zmarło więcej kobiet niż mężczyzn (10 kobiet; 2 mężczyzn).

Rysunek 2 Liczba zgonów spowodowanych COVID-19

Dnia 1 lipca 2023 został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego, jednakże pracownicy Inspekcji Sanitarnej nadal zobowiązani byli do przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych wśród osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2.

Sekwencjonowanie wirusa SARS-CoV-2

Zdjęcie 2 Sekwencjonowanie DNA

Sekwencjonowanie genomu to odczytywanie sekwencji par nukleotydów w cząsteczce RNA koronawirusa – inaczej odczytywanie informacji genetycznej, pozwalające na monitorowanie zmienności materiału genetycznego (wykrywanie mutacji). Sekwencjonowanie ma na celu ocenę częstotliwości występowania nowych wariantów koronawirusa o większej zaraźliwości i zjadliwości, również przełamujących odporność poszczepienną oraz charakterystykę szczepów wirusa SARS-CoV-2, odpowiedzialnych za reinfekcję oraz zakażenia osób zaszczepionych.

Warianty koronawirusa SARS-CoV-2 wykryte w roku 2023 na terenie miasta Chorzów to:

- ✓ Omicron – 52 przypadki (wariant omicron podtyp BA.2 – 4 przypadki; podtyp BA.2.75 – 2 przypadki; podtyp BA.5 – 1 przypadek; podtyp BE.X – 7 przypadków; podtyp BQ.1 – 8 przypadków; podtyp XBB.1.5 – 30 przypadków).

2.1.2. Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zdjęcie 3 Bakterie i zarazki na warzywach

Salmonella

W roku 2023 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 19 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*, z kolei w roku 2022 zarejestrowano 25 przypadków (spadek o 6 przypadków) a także 1 przypadek posocznicy i 1 przypadek zakażenia pozajelitowego wywołanego pałeczkami *Salmonella*. W przypadku zatruc pokarmowych 15 osób wymagało hospitalizacji

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym, jak w roku poprzednim było *Clostridioides difficile* - w roku 2023 zarejestrowano 115 przypadków a w roku 2022 zarejestrowano 128 przypadków (spadek o 13 przypadków).

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2023 głównie rejestrowano zakażenia wywołane przez rotawirusy – 46 przypadków, ale w odniesieniu do roku 2022 jest to spadek o 69 przypadków (w roku 2022 zarejestrowano 115 przypadków); norowirusy – 15 przypadków, co stanowi wzrost o 7 przypadków (w roku 2022 zarejestrowano 8 przypadków); adenowirusy - 13 przypadków, co stanowi spadek o 12 przypadków (w roku 2022 zarejestrowano 25 przypadków).

Lamblioza (inaczej giardioza)

Jest jedną z chorób przenoszonych drogą pokarmową. Do zarażenia dochodzi poprzez picie skażonej wody oraz zjedzenie pokarmów, na których znajdują się cysty pierwotniaka *Giardia lamblia*. W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek lambliozy, co stanowi wzrost o 1 przypadek (w roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku).

2.1.3. Choroby wieku dziecięcego

Zdjęcie 4 Wysypka na ciele dziecka

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2023 zwiększyła się liczba zachorowań na: ospę wietrzną – 1310 przypadków (w odniesieniu do roku 2022 wzrost o 729 przypadków) i płonice – 168 przypadków (w odniesieniu do roku 2022 wzrost o 112 przypadków). Natomiast zmniejszyła się liczba zachorowań na świnkę – w roku 2023 zarejestrowano 2 przypadki (w roku 2022 zarejestrowano 5 przypadków).

2.1.4. Choroby wektorowe

Zdjęcie 5 Znak ostrzegawczy w lesie

Wektory, to organizmy, które są przenosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi przenosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2023 zarejestrowano 51 przypadków boreliozy (17 przypadków więcej niż w roku 2022) w tym 2 przypadki neuroboreliozy. Ponadto zarejestrowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu. W roku 2022 nie rejestrowano zachorowań na neuroboreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu.

2.1.5. Wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby to grupa chorób wątroby, w których przebiegu dochodzi do jej uszkodzenia – powstania zmian zapalno-martwiczych, a ich czynnikami sprawczymi są wirusy. Najczęściej występują: wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C. Wirus zapalenia wątroby typu A powoduje jedynie ostre wirusowe zapalenie wątroby, a B i C także przewlekłe. Wirusowemu zapaleniu wątroby mogą nie towarzyszyć żadne objawy lub występują tylko niewielkie dolegliwości – zmęczenie, złe samopoczucie. Zauważalne objawy, takie jak żółtaczka obserwuje się tylko u części pacjentów.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

Wśród zachorowań na WZW A w roku 2023 zarejestrowano 2 przypadki. W roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wśród zachorowań na WZW B w roku 2023 zarejestrowano 23 przypadki, w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost o 14 przypadków.

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W grupie zachorowań na WZW C zarejestrowano 14 przypadków w roku 2023. Dla porównania w roku 2022 zarejestrowano 2 przypadki.

2.1.6. Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2023 zarejestrowano 11 przypadków zachorowań na kiłę (w roku 2022 zarejestrowano 2 przypadki kiły) i 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę (w roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku).

W analizowanym okresie zarejestrowano 8 przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV (w roku 2022 zarejestrowano 4 przypadki). Nie rejestrowano zachorowań na AIDS (w roku 2022 zarejestrowano 1 przypadek).

2.1.7. Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W latach 2020- 2023 nie zarejestrowano żadnego przypadku choroby meningokokowej. W przypadku choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* w roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania przebiegający w postaci zapalenia płuc. W roku 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku. W przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2023 zarejestrowano 4 przypadki przebiegające w postaci posocznicy i 1 przypadek przebiegający pod postacią zapalenia opon mózgowych i mózgu. W roku 2022 jak i w roku 2021 zarejestrowano przypadki przebiegające pod postacią posocznicy (w roku 2022 - 3 przypadki; w roku 2021 - 2 przypadki).

2.1.8. Choroby środowiskowe

Choroba środowiskowa jest bezpośrednio, w całości lub częściowo następstwem narażenia na czynniki środowiskowe. Zanieczyszczenia środowiska mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak choroby układu oddechowego, choroby serca i niektóre rodzaje nowotworów.

Legionelloza – to zakaźna choroba dróg oddechowych, wywoływana przez bakterię *Legionella pneumophila*. Do zakażenia może dojść w wyniku wdychania skażonych bakterią kropelek wody lub, rzadziej w wyniku przypadkowego zachłyśnięcia się wodą zawierającą bakterie i dostania się jej do płuc.

W roku 2023 na terenie miasta Chorzów zarejestrowano jeden przypadek zachorowania na Legionellozę – chorobę legionistów u osoby w wieku 80 lat płci męskiej.

W latach 2020, 2021, 2022 nie rejestrowano żadnego przypadku Legionellozy.

2.1.9. Grypa oraz zachorowania grypopodobne

Zdjęcie 6 Wynik testu pozytywnego grypy A/B

Grypa to bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23.02.2023r. w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznania zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu zarejestrowano 118 przypadków zachorowań na grypę oraz 23 przypadki zachorowań na RSV potwierdzonych szybkim testem antygenowym. Ponadto w roku 2023 zarejestrowano 58 przypadków zachorowań na grypę potwierdzonych badaniami genetycznymi.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 6 zgonów z powodu zachorowania na grypę.

2.1.10. Gruźlica

Gruźlica jest jedną z najstarszych, bakteryjnych chorób zakaźnych. Atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

Gruźlica na całym świecie wciąż jest realnym problemem. W Polsce od połowy lat 50. ubiegłego stulecia wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko gruźlicy, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć rozwój choroby.

W roku 2023 zarejestrowano 42 przypadki zachorowań na gruźlicę (w tym 3 zgony), o 7 przypadków więcej niż w roku 2022.

2.1.11. Zachorowania wśród uchodźców

W związku z masowym napływem na teren Rzeczypospolitej Polskiej w 2022r. uchodźców z Ukrainy, w tym do miasta Chorzowa, w 2023r. w PSSE Chorzów zarejestrowano następujące zachorowania i zakażenia wśród uchodźców:

- ✓ Ospa wietrzna – 17 przypadków,
- ✓ Rotawirus – 4 przypadki,
- ✓ Grypa – 3 przypadki,
- ✓ SARS-CoV-2 – 1 przypadek,
- ✓ Kiła – 1 przypadek,
- ✓ Płonica (szkarlatyna) – 1 przypadek.

2.2. Ogniska epidemiczne

W 2023 roku na terenie Chorzowa zarejestrowano 4 ogniska epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2 i 2 ogniska domowe wywołane przez rotawirusy.

Ogniska wywołane zakażeniem SARS-CoV-2 miały miejsce w ZOL-u (Dom Opieki HONORATA), DPS-ie (św. Wincentego), poradni (NZOZ „Na Trzynieckiej”) oraz w szpitalu (Szpital Specjalistyczny w Chorzowie - Oddział Pulmonologii). Ognisko w Szpitalu Specjalistycznym w Chorzowie zarejestrowano w roku 2023 natomiast statystycznie wykazane będzie w roku 2024 ze względu na jego fazę rozwojową na przełomie roku.

2.3. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

Środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna.

W roku 2023 w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Chorzów zarejestrowano 8 zatruc środkami zastępczymi. Zatrucia dotyczyły 7 mężczyzn i 1 kobiety, najstarsza osoba miała 44 lata, z kolei najmłodsza 13 lat.

Zatrucia w rozbiciu na grupy wiekowe:

- ✓ od 0 do 14 lat – 1
- ✓ od 15 do 24 lat – 2
- ✓ od 25 do 34 lat – 4
- ✓ od 35 do 49 lat – 1

2.4. Program Eradykacji Poliomyelitis i Eliminacji Odry/Różyczki

W ramach Światowego Programu Eradykacji Poliomyelitis Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie w roku 2023 prowadziła bieżący nadzór epidemiologiczny nad ostrymi porażeniami wiotkimi. Nadzór epidemiologiczny przypadków ostrych porażen wiotkich zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) obejmował:

- ✓ zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillain – Barre,
- ✓ poprzeczne zapalenia rdzeni,
- ✓ neuropatie pourazowe,
- ✓ inne OPW

u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego.

Zgodnie z definicją przypadku ostrego porażenia wiotkiego przyjętą na potrzeby nadzoru, uznano, że jest to każde ostre porażenie, które występuje u dziecka w wieku poniżej 15 roku życia, włączając w to przypadki zespołu Guillain – Barre oraz poprzecznego zapalenia rdzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 05.12.2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, OPW w tym: zespół Guillain-Barre u dzieci do 15 roku życia, poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe, inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego, zachorowania podejrzone o *poliomyelitis*, podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej i hospitalizacji.

W roku 2023 nie rejestrowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego na terenie miasta Chorzów.

Program Eliminacji Odry i Różyczki

Odra i różyczka odpowiadają cechom chorób możliwych do eliminacji. Rezerwuarem wirusów jest jedynie człowiek, po przebyciu zakażenia nie stwierdzono nosicielstwa wirusa, środowisko nie jest skażone tymi patogenami oraz istnieje skuteczny środek zapobiegawczy w postaci bezpiecznej szczepionki.

Konieczność różnicowania zakażeń wywołanych wirusami odry i różyczki oraz podobieństwa w zakresie możliwości ich eliminacji stały się podstawą włączenia obu tych wirusów do jednego programu WHO.

Strategia eliminacji odry obejmuje:

- ✓ Rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków odry i różyczki, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 05.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
- ✓ Wprowadzenie potwierdzeń laboratoryjnych każdego podejrzenia o zachorowanie na odrę/różyczkę. Zgodnie z wymaganiami, badaniem potwierdzającym jest wykrycie w surowicy chorego swoistych dla wirusa przeciwciał w klasie IgM lub wykrycie materiału genetycznego wirusa w próbce od pacjenta.
- ✓ Ustalenie szczepów krążących na danym terenie i klasyfikacja przypadków zachorowań na odrę/różyczkę jako wywołanych szczepem rodzimym, względnie szczepem zawleczonym. Wymaga to zastosowania metod izolacji tych wirusów w systemie hodowli komórkowych lub wykrycie ich genomów w materiale klinicznym, a następnie ich genotypowania. Za szczep rodzimy przyjmuje się taki szczep, który krąży na danym terenie powyżej 12 miesięcy.

Na terenie Chorzowa w roku 2023 przeprowadzono jedno badanie w ramach programu eliminacji odry i różyczki na skutek zgłoszenia do PSSE w Chorzowie formularza rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej w kierunku różyczki – badania przeprowadzone w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH) w Warszawie nie potwierdziły obecności wirusa różyczki.

2.5. Szczepienia ochronne

2.5.1. Szczepienia ochronne

W 2023 roku na terenie miasta Chorzów sprawowano nadzór nad 28 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 18 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

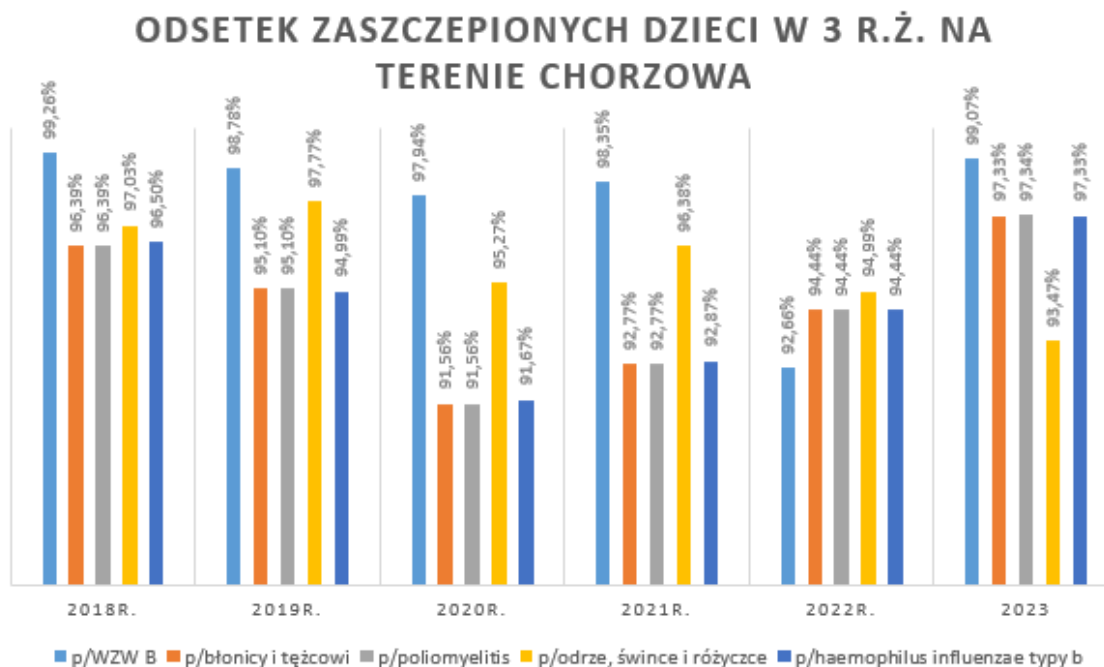
U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Chorzowa znajdowało się łącznie 17 169 kart uodpornienia (stan na dzień 31.12.2023r.).

W zakresie wykonywanych zadań Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie przygotowuje zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Do obowiązków wynikających z nadzoru nad szczepieniami ochronnymi należy także przechowywanie i dystrybucja szczepionek do podmiotów leczniczych.

2.5.2. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 99,29%. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 88,67%. W 2 r.ż. uodporniono 97,38%. Uodpornienie p/błonicy, tężcowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 59,47%. Uodpornienie p/ krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 56,64%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 39,86% dzieci. 51,55% dzieci w 6 r.ż. przyjęło

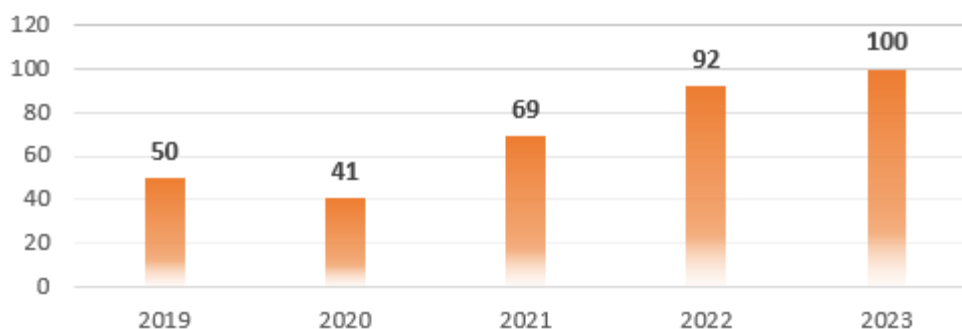
I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 66,80% dzieci w 14 r.ż. III dawkę uodporniono 54,32% dzieci w 19r.ż. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 56,64%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 38,99% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 51,55% dzieci. W 2 r.ż. p/świnie, odrze, różyczce uodporniono 67,48% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 50,52% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae* typu b wynosił 58,58%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 36,54% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 63,19%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 52,27% dzieci. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia dzieci w 3r.ż. zamieszkujących na terenie miasta Chorzów (Rysunek nr 3).

Rysunek 3 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Chorzowa

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imienne do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31.12.2023r. poradnie zlokalizowane na terenie Chorzowa wykazały 100 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (Rysunek 4).

LICZBA DZIECI KTÓRYCH RODZICE UCHYLAJĄ SIĘ OD OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH NA TERENIE CHORZOWA 2019-2023

Rysunek 4 Liczba dzieci których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych na terenie Chorzowa 2019-2023

Na przestrzeni lat można zauważyć znaczny wzrost osób uchylających się od szczepień.

W stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi postępowania wyjaśniające przyczyny niestawiania się na szczepienia ochronne. W roku 2023 do opiekunów 10 dzieci zamieszkujących na terenie Chorzowa rozpoczęto ww. procedurę.

W roku 2023 kontynuowano działania, w stosunku do osób, które uchylają się od obowiązku szczepień, wystawiono:

- ✓ 7 upomnień;
- ✓ 7 tytułów wykonawczych w związku z niestawianiem się na szczepienia,

Na wniosek PPIS w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 3 postanowienia o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci uchylających się od szczepień zamieszkałych na terenie Chorzowa.

2.5.3. Szczepienia zalecane

Część II Programu Szczepień Ochronnych na rok 2023 określa katalog szczepień nierefundowanych, czyli tzw. zalecanych, uzupełniających szczepienia obowiązkowe, dzięki czemu zapewniają szerszą ochronę przed chorobami zakaźnymi i znacznie zmniejszają ryzyko ich wystąpienia.

W roku sprawozdawczym poradnie zlokalizowane na terenie Chorzowa spośród szczepień zalecanych zrealizowały najwięcej szczepień p/ grypie (3088 osób zaszczepionych), p/WZW B (264 osób), p/zakażeniami wirusa brodawczaka (140 zaszczepionych). Dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Chorzowa cieszyły się również szczepienia p/meningokokom, którym poddało się 130 osób.

2.5.4. Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

W związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym, w zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 27 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 54 kontrole, w tym 4 kontrole sprawdzające w związku z wydanymi w 2023r. zaleceniami doraźnymi.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień których zakres obejmował:

- ✓ prawidłowe realizowaniem Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- ✓ prawidłową gospodarką szczepionkami zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ✓ zachowanie zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- ✓ sporządzanie sprawozdań z wykonanych szczepień oraz z osób uchylających się od szczepień;
- ✓ prawidłowe prowadzeniem dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- ✓ zachowanie zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- ✓ niepożądane odczyny poszczepienne.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem decyzji administracyjnej bądź nałożeniem mandatu karnego.

Podczas 4 kontroli wydano zalecenia doraźne dot.:

- ✓ brak udokumentowanego lekarskiego badania kwalifikacyjnego przeprowadzonego 24h przed szczepieniem ochronnym;
- ✓ brak wdrożonej procedury dot. szczepień ochronnych.

6 kontroli skutkowało wydaniem wystąpień pokontrolnych dot. programu naprawczego w związku z niskim poziomem zaszczepienia dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

W związku z prowadzonymi w aptekach ogólnodostępnych szczepień ochronnych przeciw COVID-19 lub grypie w roku sprawozdawczym przeprowadzano kontrole w ww. zakresie.

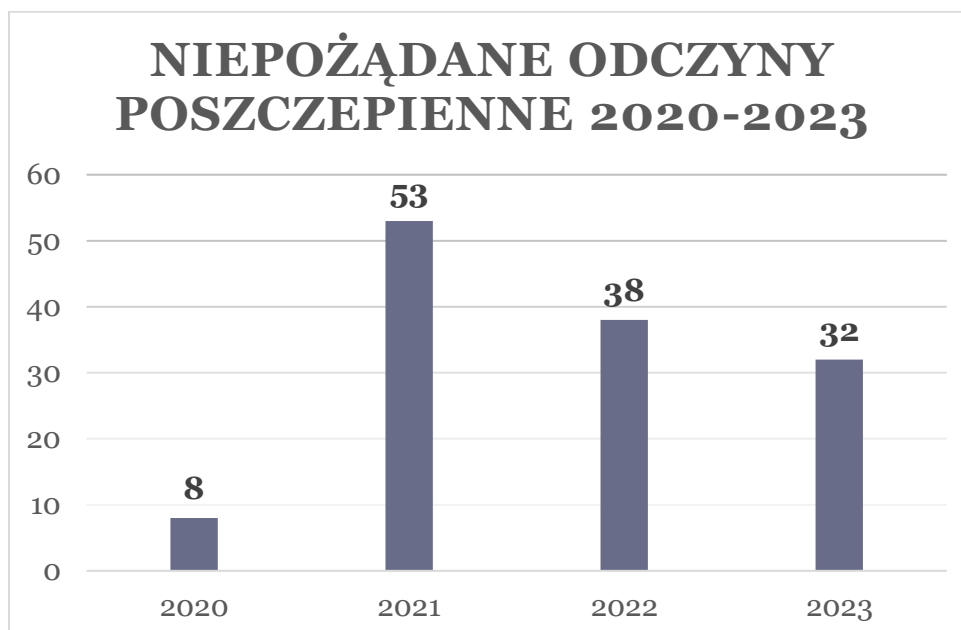
W związku ze zmianami przepisów prawa (m.in. zniesienie stanu zagrożenia epidemicznego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej) na przestrzeni miesięcy zmiana ulegała ilość aptek na terenie Chorzowa prowadzących szczepienia ochronne przeciw COVID-19 lub grypie.

Na podstawie informacji zwartych na stronie [*https://www.gov.pl/web/szczepimysie/mapa-punktow-szczepien#/*](https://www.gov.pl/web/szczepimysie/mapa-punktow-szczepien#/) pracownicy Sekcji Epidemiologii skontrolowali 3 apteki które prowadziły szczepienia ochronne przeciw COVID-19 lub grypie. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

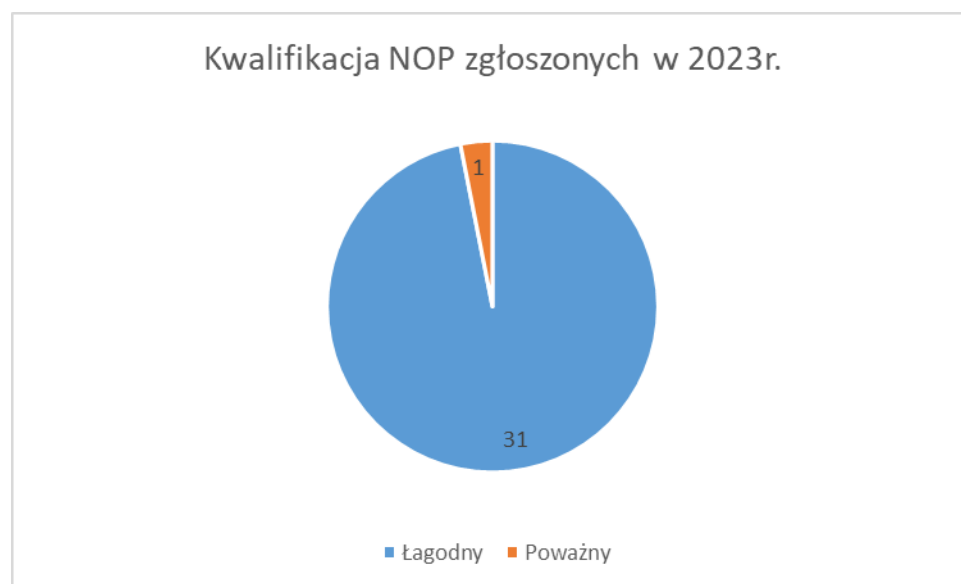
2.5.5. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

W 2023r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Chorzowa zgłoszono 32 Niepożądane Odczyny Poszczepienne, zwanych dalej NOP (Rysunek 5):

- ✓ 31 zgłoszonych NOP lekarz zakwalifikował jako łagodne, w tym m.in. nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, gorączka, ból w miejscu wstrzyknięcia;
- ✓ 1 zgłoszony NOP zakwalifikowano jako poważny (wysoka gorączka, wybroczyny skórne uogólnione, podejrzenie małopłytkowości immunologicznej) (Rysunek 6).

Rysunek 5 Niepożądane odczyny poszczeniowe 2020-2023

Rysunek 6 Kwalifikacja NOP zgłoszonych w 2023r.

2.6. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór zapobiegawczy i bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie miasta Chorzów. Nadzór ten uwzględnia ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno- higienicznego i technicznego, stanu czystości bieżącej i mikrobiologicznej, procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego, procedur postępowania, kontroli wewnętrznej oraz zabezpieczenia p/epidemicznego.

W roku sprawozdawczym wzmożono nadzór nad higieną rąk personelu medycznego. Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych pracownicy Sekcji Epidemiologii weryfikowali opracowanie i wdrożenie procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji skóry.

W zawiązku z obowiązującym stanem zagrożenia epidemicznego w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 do dnia 30.06.2023r. w podległych placówkach zapewniona była możliwość dezynfekcji rąk w przestrzeniach ogólnodostępnych. Pacjenci obowiązani byli zasłaniać usta oraz nos. Powyższe weryfikowano podczas przeprowadzanych kontroli.

W roku sprawozdawczym podczas kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W kontrolach kwestionowanych najczęstszą przyczyną wydania decyzji był zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, głównie z powodu niedostosowania placówek do obowiązujących przepisów.

2.6.1. Stan sanitarny szpitali

W 2023 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 6 szpitalami na terenie Chorzowa:

2 podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami:

- ✓ SP ZOZ Szpital Specjalistyczny przy ul. Zjednoczenia 10,
- ✓ SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich (z 2 lokalizacjami: ul. Strzelców Bytomskich 11

i ul. Truchana 7);

4 podmioty lecznicze będące przedsiębiorcami:

- ✓ NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4 (filia),
- ✓ NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27,
- ✓ NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- ✓ Chorzowskie Centrum Kardiologii przy ul. Strzelców Bytomskich 11 (filia).

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie szpitale, przeprowadzając łącznie 14 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego oraz działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych.

Podczas kontroli stanu sanitarno- porządkowego w Szpitalu Specjalistycznym w Chorzowie przy ul. Zjednoczenia 10 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: złego stanu technicznego ścian w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych przy salach chorych oraz w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym; uszkodzonej powierzchni drzwi i ościeżnic w Oddziale Pulmonologii i Nowotworów Płuc z Pododdziałem Ftyzjopneumonologii; nieprawidłowego stanu technicznego ścian i sufitów w Laboratorium Analitycznym i Pracowni Bakteriologii; uszkodzonej powierzchni drzwi w Oddziale Obserwacyjno - Zakaźnym Hepatologii Zakaźnej i Nabytych Niedoborów Odporności Klinicznym; złego stanu technicznego ścian

i sufitów w korytarzu prowadzącym do pracowni RTG oraz ścian i narożników ścian w Poradni Pulmonologii i Ftyzjatrii.

W związku z powyższym w dniu 02.06.2023 r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia w/w nieprawidłowości z terminem wykonania do dnia 31.12.2023 r. Kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2024r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: złego stanu technicznego ścian w salach chorych w Oddziałach: Klinicznym Hematologii i Profilaktyki Chorób Nowotworowych, Geriatrycznym i Rehabilitacji Neurologicznej, Neurologicznym z Pododdziałem Udarowym, Chorób Wewnętrznych (I piętro), Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Ginekologicznym, OIOM, na klatce schodowej w Pawilonie nr 1; nieprawidłowego stanu technicznego ościeżnic drzwi wejściowych do sal chorych w Oddziale Chorób Wewnętrznych (II p.) i (III p.); braku dostępu do łóżek z trzech stron, w tym dwóch dłuższych w Oddziale Chorób Wewnętrznych (I,II,III. piętro); braku urządzeń przeciwsłonecznych w oknach w Oddziałach Chirurgii Ogólnej, Ginekologii, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Okulistyki, Reumatologii i Endokrynologii; nieprawidłowego stanu technicznego fotela do kangurowania w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym w Oddziale Położniczym i podłokietnika na stanowisku pobierania krwi w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej.

W związku z powyższym w dniu 04.10.2023 r. wydano decyzję administracyjną dotyczącą usunięcia w/w nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające zaplanowane zostały na 2024 r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. Truchana 7 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: złego stanu technicznego ścian w salach chorych i korytarzach głównych Oddziałów: Chirurgii, Otolaryngologii, Pediatrii, Nefrologii, Neurologii, Niemowlęcym, w poradniach, w holu bocznym przy Oddziale Nefrologii, w korytarzu komunikacyjnym przy pracowni rezonansu magnetycznego; uszkodzonej powierzchni kafli podłogowych przy wejściu do OIOM; nieprawidłowego stanu technicznego kabin prysznicowych i powierzchni kaloryferów w Oddziale Ortopedii; uszkodzonej powierzchni mebli w Oddziale Hematologii; nieprawidłowego stanu technicznego framug drzwi wejściowych do sal chorych w Oddziale Alergologii i Pediatrii.

W związku z powyższym w dniu 16.11.2023r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia w/w nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające zostały zaplanowane na 2024r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: złego stanu technicznego ścian w poradni okulistycznej, w poradni OCT I/USG, w poradni laseroterapii II, w pomieszczeniu porządkowym na parterze, w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym w Izbie Przyjęć; braku stanowiska higienicznego mycia rąk w pomieszczeniu sterylizatorni.

W związku z powyższym w dniu 30.10.2023r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia w/w nieprawidłowości z terminem wykonania do dnia 29.02.2024r. Kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2024r.

PPIS w Chorzowie w roku sprawozdawczym wydał 5 decyzji zmieniających termin usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzjach wydanych w latach poprzednich. Wnioski o prolongatę zostały złożone przez następujące podmioty: NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii”, Szpital Specjalistyczny, Chorzowskie Centrum Kardiologii. Niemożność terminowego zrealizowania nałożonych decyzji wynikała głównie z konieczności zachowania ciągłości udzielania świadczeń medycznych oraz z ograniczonych zasobów finansowych.

W placówkach prowadzone są bieżące naprawy oraz prace konserwacyjne umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie Szpitala.

W roku sprawozdawczym w Szpitalu Specjalistycznym, w NZOZ Szpitalu „Śląskie Centrum Urologii” oraz SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11, przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających, których celem było zweryfikowanie usunięcia

nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednich latach. Podczas przeprowadzonych kontroli ustalono, iż obowiązki zawarte w wydanych decyzjach są stopniowo realizowane.

W SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich sterylizacja narzędzi odbywa się w Centralnej Sterylizatorni zlokalizowanej przy ul. Truchana 7. Pozostałe szpitale zlecają sterylizację narzędzi oraz sprzętu medycznego wykorzystywanego w oddziałach szpitalnych oraz blokach operacyjnych wyłącznie jako usługę zewnętrzną zgodnie z zawartą umową. W NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4 (filia), NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27, NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11 narzędzia wykorzystywane w ramach działalności poradni dekontaminowane są w warunkach lokalnej sterylizatorni.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego.

W 2023 roku w zakresie oceny stanu sanitarnego wydano zalecenia doraźne dla Szpitala Specjalistycznego dotyczące braku nadzoru nad wdrażaniem opracowanej Procedury Higieny Rąk. Zalecenia doraźne wykonano w terminie, co potwierdziły kontrole sprawdzające w dniach 26.07.2023r. oraz 28.07.2023r.

W tej grupie obiektów nie wydano mandatów karnych.

2.6.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

W Chorzowie zarejestrowane są 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, 1 zakład opiekuńczo-leczniczy oraz 1 hospicjum:

- ✓ Hospicjum Chorzowskie przy ul. Szpitalnej 24,
- ✓ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy AMICUS przy ul. Szpitalnej 25,
- ✓ MEDI-system HONORATA Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Głównej 31 (filia),
- ✓ NZOZ Medical Active Care przy ul. Raclawickiej 20a (filia).

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 obiekty tj.: NZOZ Medical Active Care przy ul. Raclawickiej 20A, MEDI-system HONORATA Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Głównej 31, Hospicjum Chorzowskie przy ul. Szpitalnej 24. W ww. obiektach przeprowadzono 3 kontrole. Wydano 1 decyzję administracyjną dla MEDI-system HONORATA w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami tj. brudne i uszkodzone powierzchnie ścian w salach chorych. Termin realizacji wyznaczono do dnia 31.12.2024 r. Kontrola sprawdzająca zaplanowana na 2024r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

2.6.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajdują się 74 obiekty, w tym 5 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza terenem Chorzowa.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2023 r. przeprowadziła 76 kontroli w 57 obiektach w tym 15 kontroli sprawdzających.

W 2023 r. w wyniku nieprawidłowości stwierdzonych w tej grupie obiektów wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących: doprowadzenie do stanu zgodnego z wymogami ściany, sufity i powierzchnie wyposażenia obiektów, przestrzeń sterylizatorni, aby zapewnić jednokierunkowy ruch materiałów od skażonego do sterylnej oraz zapewnić stanowisko higienicznego mycia rąk poza blatem roboczym; uzupełnienie instrukcji selektywnego zbierania odpadów w miejscu ich wytwarzania.

Ww. decyzje zostały wydane dla: Centrum Medyczne „Beskidzka” przy ul. Beskidzkiej 3, NZOZ „Nasza Poradnia” przy ul. Młodzieżowej 33, NZOZ ADO-MED 2 Roman Elias przy ul. Stefana Batorego 19, NZOZ NOVIA-MED przy ul. Paderewskiego 34, NZOZ „Powroźniak-Med” przy ul. Świętego Pawła 11, NZOZ „OLO-DENT” Przychodnia Stomatologiczna przy ul. Zjednoczenia 3, NZOZ MEDICOR przy ul. Ks. Władysława Opolskiego 5, NZOZ Centrum Przyjaznej Stomatologii NEW DENT przy ul. Krasickiego 16/1, NZOZ Zespół Specjalistycznych Gabinetów Stomatologicznych przy ul. Szczecińskiej 59, NZOZ Detal Team przy ul. Stefana Batorego 64/7, w przypadku 5 decyzji obowiązki zostały wykonane w terminie w roku sprawozdawczym.

W 2023 roku wydano zalecenia doraźne dla 6 obiektów w tej grupie tj. NZOZ ADO-MED 2 Roman Elias przy ul. Stefana Batorego 19, Dermopolis Medical Dermatology Center przy ul. Św. Barbary 14, Centrum Medyczne Chorzów Stary przy ul. Główniej 5, NZOZ Centrum Przyjaznej Stomatologii NEW-DENT przy ul. Krasickiego 16/1, NZOZ Centrum Kardiologii przy ul. Mieleckiego 10/U1, Gabinet Dermatologiczny Instytut Lesthezone przy ul. Wojska Polskiego 17, które w większości dotyczyły: nadzoru nad procedurą higieny rąk (bżuteria na rękach personelu, płytka paznokciowa pomalowana); nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 180104, które są traktowane jako komunalne; braku opracowanych procedur dotyczących postępowania z odpadami medycznymi oraz postępowania z bielizną brudną. W przypadku 4 obiektów zalecenia doraźne wykonano w terminie w roku sprawozdawczym, co potwierdzono kontrolą sprawdzającą. Pozostałe kontrole sprawdzające zaplanowano na 2024r.

W zakresie stanu sanitarno-porządkowego w tej grupie obiektów nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł na Centrum Medyczne Chorzów Stary przy ul. Główniej 5 za naruszenie zachowania obowiązku czystości i porządku.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 9 zakładów świadczących usługi w zakresie badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym 7 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza terenem Chorzowa.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2023 r. przeprowadziła 2 kontrole w NZOZ Labomed przy ul. Jubileuszowej 42 oraz w Gabinecie Diagnostyki Osteoporozy przy ul. Św. Pawła 11a, przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 13 zakładów rehabilitacji leczniczej, w zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2023 r. przeprowadziła kontrole w 5 obiektach tj. Rosa Centrum Fizjoterapii przy ul. Katowickiej 50, Zakładzie Leczniczym „Leczenie i Rehabilitacja” przy ul. Św. Piotra 9, NZOZ Centrum Rehabilitacji przy ul. Plac Powstańców Śląskich 1, NZOZ Rehabilitacja przy ul. Zjednoczenia 3, Fizjo Balanc przy ul. Chrobrego 22. W przypadku 2 obiektów stwierdzono nieprawidłowości,

wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące dla: NZOZ „Rehabilitacja” oraz Zakładu Leczniczego „Leczenie i Rehabilitacja”, które dotyczyły: doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami ścian i sufitów oraz powierzchni mebli; braku punktu wodnego, w pomieszczeniu, w którym odbywają się zabiegi; braku środków do dezynfekcji rąk w gabinecie lekarskim. W przypadku jednej z decyzji, obowiązki zostały wykonane w terminie w roku sprawozdawczym, co zostało potwierdzone kontrolą sprawdzającą w dniu: 08.11.2023 r., termin wykonania obowiązków drugiej decyzji został ustalony na 30.04.2024 r.

W 2023 roku wydano zalecenia doraźne dla 2 obiektów w tej grupie tj. NZOZ Rehabilitacja - przy ul. Zjednoczenia 3 oraz Zakładu Leczniczego „Leczenie i Rehabilitacja” przy ul. Św. Piotra 9, które dotyczyły: braku instrukcji selektywnego zbierania odpadów w miejscu ich wytwarzania; gromadzenia odpadów w sposób nie uwzględniający ich właściwości, odbierania odpadów medycznych 180104 rzadziej niż 30 dni; braku aktualnego protokołu kontroli wewnętrznej; braku opracowanych procedur dotyczących: postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną brudną, sprzątania powierzchni z podziałem na strefy mikrobiologiczne; braku właściwie opisanych pojemników na odpady medyczne 180104; braku preparatów do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych i skażonych materiałem organicznym; niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi 180104, które są traktowane jako komunalne. W przypadku pierwszego z obiektów zalecenia doraźne zostały wykonane w terminie w roku sprawozdawczym, co potwierdziła kontrola sprawdzająca w dniu 11.08.2023 r, w przypadku drugiego obiektu kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2024 r.

W zakresie stanu sanitarno-porządkowego w tej grupie obiektów nałożono 1 mandat karny w wysokości 100 zł na Zakład Leczniczy „Leczenie i Rehabilitacja” przy ul. Św. Piotra 3 za przeterminowane środki do dezynfekcji.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne

W tej grupie zarejestrowanych jest 43 obiekty, w zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2023 r. przeprowadziła kontrole w 13 obiektach. 2 kontrole skutkowały wydaniem decyzji administracyjnej.

1 decyzja dot. doprowadzenia wyposażenia do stanu zgodnego z wymogami, zapewnienia pojemników na odpady medycznych uruchamianych bez kontaktu z dłonią, zapewnienia ciepłej wody oraz środka do dezynfekcji rak została wykonana w roku sprawozdawczym.

Decyzja dot. doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami ścian oraz podłogi w pomieszczeniach obiektu została na wniosek Strony prolongowana do 16.02.2024 r. – kontrola sprawdzająca zostanie przeprowadzona w 2024r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie nałożono mandatu karnego.

2.6.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Chorzowa zarejestrowane są 82 praktyki zawodowe lekarskie i pielęgniarskie.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2023 r. przeprowadziła 23 kontrole w 21 obiektach 9, w tym 2 kontrole sprawdzające, dla 2 obiektów tj. Gabinetu Indywidualnej Specjalistycznej Praktyki Ginekologicznej oraz Gabinetu Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości, które dotyczyły doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami powierzchni mebli; doposażenia ciągu technologicznego w pomieszczeniu sterylizacji w odcinek materiałów skażonych, zlew dwukomorowy i stanowisko do higienicznego mycia rąk zlokalizowane poza blatem roboczym; zapewnienia termometru wewnątrz urządzenia chłodniczego; braku opracowania oceny ryzyka

przeniesienia zakażenia, procedury dotyczącej higieny rąk, postępowania z bielizną brudną, postępowania po ekspozycji; zapewnienia dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, rękawiczek i pojemnika za zużyte rękawiczki w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego; wykonania i udokumentowania okresowego przeglądu wentylacji. 1 decyzja została wykonana w terminie w roku sprawozdawczym, co potwierdziła kontrola sprawdzająca w dn.27.12.2023r. druga decyzja z terminem wykonania w 2024r.

W przedmiotowej grupie wydano zalecenia doraźne dla 2 obiektów tj. Gabinetu Indywidualnej Praktyki Stomatologicznej oraz Gabinetu Indywidualnej Praktyki Ginekologicznej, dotyczące usunięcia następujących nieprawidłowości: braku instrukcji selektywnego zbierania odpadów w miejscu ich wytwarzania; braku nadzoru nad procedurą dot. postępowania z rękoma personelu; niewłaściwego oznakowania odpadów medycznych 180103 i 180104; nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi 180104, które są traktowane jako odpady komunalne; braku prawidłowego oznakowania worków z odpadami medycznymi; braku opracowania procedury dotyczącej sprzątania; zapewnienia dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, rękawiczek i pojemnika za zużyte rękawiczki w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego. W przypadku 1 gabinetu zalecenia doraźne wykonane w terminie w roku sprawozdawczym, co potwierdziła kontrola sprawdzająca w dn.13.12.2023r., drugi gabinet z terminem wykonania zaleceń doraźnych w 2024r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie nałożono mandatu karnego.

2.6.5. Inne obiekty

Na terenie nadzorowanym znajduje się 21 obiektów świadczących usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W 2023 r. w ww. grupie obiektów przeprowadzono łącznie 2 kontrole w zakresie stanu sanitarno-porządkowego. Nie wydano decyzji administracyjnych oraz nie nałożono mandatów karnych.

2.7. Akcje deratyzacyjne

Zdjęcie 7 Szczur

Na terenie Chorzowa przeprowadzono 3 kontrole w ramach akcji deratyzacyjnych w okresie wiosennym i jesiennym, które są przeprowadzane zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Chorzów.

2.8. Interwencje

2.8.1. Dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 1 interwencję dotyczącą podmiotu leczniczego: zgłoszenie dot. nieprzestrzegania procedur związanych z aktualną sytuacją epidemiologiczną w kraju w Stomatologia Stencel w Chorzowie przy ul. Karpińskiego 3 – skarga nie potwierdziła się. Przypomniano Stronie o obowiązujących przepisach.

2.8.2. Dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło 15 interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. Jedna interwencja objęła 5 kontroli sanitarnych. W dwóch przypadkach zobowiązano Administratora/ Zarządcę budynku do uporządkowania piwnicy z padłych zwierząt oraz uszczelnienia terenu obok budynku mieszkalnego. Strona wywiązała się z ww. zobowiązań.

2.8.3. Dotyczące obecności insektów i gołębi

Zdjęcie 8 Dezynsekcja

W roku sprawozdawczym wpłynęło 7 interwencji w sprawie obecności insektów w nieruchomościach (pluskiew, obrzęzków gołębich) oraz 8 interwencji dot. zanieczyszczania przez ptaki budynków, strychów i klatek schodowych. W wyniku przeprowadzonych kontroli Administracja uporządkowała i zdezynsekowała wskazane pomieszczenia, następnie przedstawiły stosowną dokumentację z wykonanych prac.

3. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

3.1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Chorzowa znajduje się 1176 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. Zazwyczaj są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o łącznej liczbie 258 stanowią w przeważającej liczbie zakłady małej gastronomii (150). Zakłady te w znacznej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren Parku Śląskiego w Chorzowie.

3.2. Ocena stanu sanitarnego- ogólna

W roku 2023 w ewidencji znajdowało się 1176 zakładów, z czego skontrolowano 765, w tym 6 miejsc obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1133 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli w miejscach obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 339 próbek żywności, 12 próbek sanitarnych, o wymazów, 9 próbek przedmiotów do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono 6 teoretycznych analiz sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 3 laboratoryjne oceny posiłków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 85 obiektach, a 29 obiektów oceniono jako niezgodne na podstawie arkuszy oceny zakładu. Stanowi to 4,7% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 14 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 1 zatwierdzając warunkowo, 4 prolongaty, o zakazujących wprowadzania produktu do obrotu, 1 umarzając, o uchylających, 1 odmawiając zatwierdzenia, nie oddano wniosku do sądu. Winnych uchybień ukarano 86 mandatami na łączną kwotę 24 950 PLN. Złożono 5 wniosków o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności, poszerzeniem działalności bez zgody PPIS oraz wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych bez oznakowania oraz nieprawidłowo oznakowanych.

3.3. Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa

3.3.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2023 w ewidencji znajdowało się 78 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 66. W obiektach tych przeprowadzono 100 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 obiektach, a 2 zakłady oceniono jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu, w związku ze:

- ✓ stwierdzeniem obecności szkodników 1 obiekt,
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych 1 obiekt.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące, 1 zatwierdzając warunkowo oraz nałożono 4 mandaty na kwotę 1200 PLN. Złożono 1 wniosek o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.

- ✓ zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP, GMP i HACCP.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 66 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych, sanitarnych, w tym 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

Zdyskwalifikowano 3 próbki, co stanowi 4,55% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

3.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W roku 2023 skontrolowano 421 obiektów z 679 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 643 kontrole. Nieprawidłowości stwierdzono w 50 obiektach. Zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego stwierdzono 19 zakładów niezgodnych:

- ✓ Za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych w 18 obiektach
- ✓ Przerwany łańcuch chłodniczy i wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych - 1 obiekt

W grupie tej wydano 7 decyzji nakazujących usunięcie uchybień sanitarnych, 1 umarzającą, 1 odmawiającą zatwierdzenia oraz nałożono 51 mandatów na kwotę 12 750 PLN. Złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z poszerzeniem działalności o produkcję wyrobów garmażeryjnych oraz sprzedaż serów (krojenie i sprzedaż na wagę) ponadto w trakcie kontroli stwierdzono wyroby garmażeryjne bez oznakowania oraz w związku z poszerzeniem działalności o rozważanie i pakowanie w mniejsze opakowania dodatków do żywności oraz nieprawidłowe znakowanie barwnika.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- ✓ nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m. in. brak zapisów),
- ✓ brak należytego stanu sanitarnego w zakładach,
- ✓ zły stan techniczny,
- ✓ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 282 próbek żywności i 2 próbki przedmiotów do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 1 próbkę, co stanowi 0,35% w stosunku do zbadanych. Wskaźnik ten jest niższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 0,4% próbek.

3.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2023 roku skontrolowano 272 zakłady żywienia zbiorowego, gdzie przeprowadzono 382 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości w 26 obiektach tej grupy, a 8 zakładów oceniono negatywnie na podstawie arkuszy oceny zakładu:

- ✓ Wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, 7 obiektów
- ✓ Wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych oraz brak termicznej dezynfekcji naczyń, 1 obiekt.

W grupie tej wydano 5 decyzji nakazujące usunięcie uchybień technicznych, o umarzających oraz 4 prolongaty. Nałożono 31 mandatów na kwotę 11000 PLN. Złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS oraz za poszerzenie działalności o sprzedaż lodów na gałki gotowe od producenta oraz przygotowywanie i sprzedaż zapiekane i hot dogów ponadto w trakcie kontroli stwierdzono środki spożywcze nieprawidłowo oznakowania.

Najczęstsze uchybienia :

- ✓ brak należytego stanu sanitarnego w zakładzie,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,
- ✓ zły stan techniczny.

W obiektach tych pobrano 4 próbki żywności, nie zakwestionowano żadnej próbki.

3.4. Ocena transportu żywności

W 2023 roku nadzorem objętych zostało 50 firm transportowych przewożących żywność, 7 skontrolowano, w których przeprowadzono 7 kontroli. Mandatów karnych nie nałożono.

3.5. Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 658 kontroli i wydano 658 świadectw tj.: 654 świadectwa partii środków spożywczych, 4 świadectwa partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Nie pobrano próbek do badań w ramach importu.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad importem, to 141 679 PLN.

Nie przeprowadzono kontroli związanych z eksportem żywności.

3.6. Akcja MARKET

W ramach akcji MARKET przeprowadzono 82 kontrole w 26 obiektach znajdujących się na terenie Chorzowa. W 23 obiektach przeprowadzono kontrole kompleksowe. Przeprowadzono także 16 kontroli interwencyjnych, 2 dot. RASFF, 8 sprawdzających oraz 33 kontrole tematyczne. Nałożono 6 mandatów na łączną kwotę 1700zł.

W 4 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ wprowadzanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny zakładu, podłogi na sali sprzedaży oraz w magazynie środków spożywczych brudne, stoisko z pieczywem nieutrzymane w czystości,
- ✓ urządzenia chłodnicze z nabiałem w częściach zewnętrznych (metalowe elementy) niedomyte,
- ✓ zamrażarki z lodami brudne, niedomyte, mocno oblodzone,
- ✓ eksponowanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producentów,
- ✓ nie przestrzega się instrukcji GHP oraz systemu HACCP.

W 1 obiekcie stwierdzono zły stan techniczny- wydano 1 decyzję nakazującą.

3.7. Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja HŻŻiPU

3.7.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2023 roku przebadano laboratoryjnie 283 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywieniowo – żywnościowych:

- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 119,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 92,
- ✓ w zakresie oceny organoleptycznej - 56,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych – 4,
- ✓ w zakresie zanieczyszczeń fizycznych - 0 ,
- ✓ wyłącznie w zakresie znakowania - 0.

Ponadto pobrano 12 próbek zmiotek w kierunku badań sanitarnych.

W 2023 roku pod względem znakowania oceniono 113 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 4 próbki tj. 3 próbki ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 ze względu na znakowanie, 0 ze względu na organoleptykę, 0 ze względu na zanieczyszczenia biologiczne oraz 1 próbkę sanitarną (zmiotki).

3.7.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.

Przebadano 68 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 57 pod względem parametrów chemicznych, 10 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej oraz 0 próbek tylko w zakresie znakowania. W ramach przebadanych próbek oceniono 34 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi wymogami. Zdyskwalifikowano ogółem 0 próbek.

3.8. Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja HŻŻiPU

W 2023 roku przebadano 9 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, o próbek kwestionowano. Skontrolowano 2 obiekty obrotu przedmiotami do kontaktu z żywnością, gdzie przeprowadzono 2 kontrole. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

3.9. Skargi i interwencje/Sekcja HŻŻiPU

W 2023 roku zgłoszono 95 interwencji, w tym 31 potwierdziło się (6 dotyczących stanu sanitarnego, 11 dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz 14 dotyczących zarówno jakości środków spożywczych i stanu sanitarnego). Z 95 przyjętych interwencji aż 56 nie potwierdziło się. Osiem interwencji nie rozpatrzono – 1 z powodu zamkniętego zakładu, 1 ze względu na brak zakładu, 1 rozpatrzona tylko przez EP, 5 przekazano do innych urzędów (PSSE w Katowicach, PSSE w Warszawie, Inspekcji Weterynaryjnej w Katowicach).

W ramach prowadzonych działań wydano 2 decyzje nakazujące oraz 3 prolongaty, nałożono 28 mandatów na kwotę 8850 zł, nie złożono wniosków o ukaranie do ŚPWIS w Katowicach w związku z interwencjami. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumenta, pobrano natomiast w ramach urzędowej kontroli celowanej 19 próbek środków spożywczych, (z czego o próbek kwestionowano).

3.10. Ocena i wnioski końcowe/Sekcja HŻŻiPU

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny zakładu, uległ pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego. W dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, obecność szkodników oraz wprowadzanie do obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych, brak termicznej dezynfekcji naczyń. W stosunku do roku ubiegłego wydano również więcej decyzji nakazujących, nałożono także więcej mandatów karnych. Skontrolowane obiekty w większości oceniono jednak pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

4. Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska

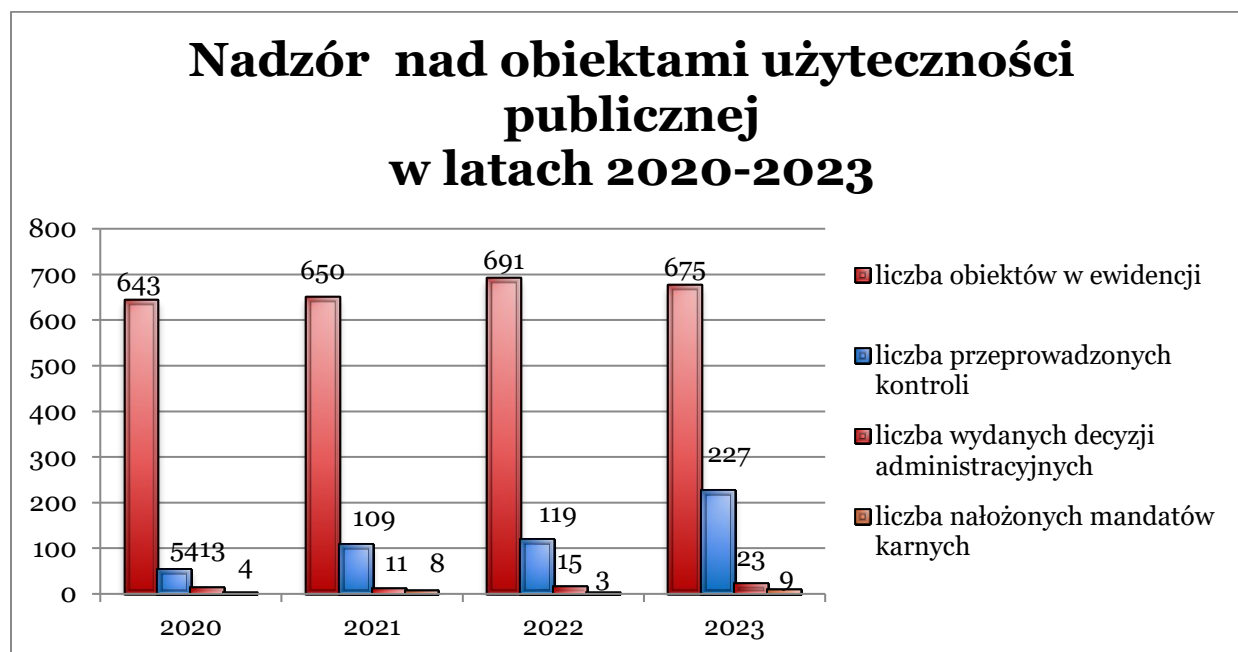
Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

4.1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HKiŚ

Na terenie miasta Chorzowa nadzorem objęto 675 obiektów użyteczności publicznej. Są to podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte, domy pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych mężczyzn, hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, kulturalne, targowiska, pralnie, apteki, sklepy zielarsko-medyczne, sklepy z odzieżą używaną, ośrodki pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, stacje paliw, cmentarze, domy i zakłady pogrzebowe, dworzec kolejowy, przystanki kolejowe i autobusowe oraz tereny rekreacyjne.

W 2023 roku skontrolowano 210 obiektów użyteczności publicznej:

- ✓ przeprowadzono **227** kontroli,
- ✓ wydano **23** decyzje administracyjne, w tym 19 decyzji nakazujących oraz 4 decyzje prolongujące,
- ✓ nałożono **9** mandatów karnych na łączną kwotę **2050** zł.

Rysunek 7. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2020-2023

4.2. Podmioty lecznicze

Na nadzorowanym terenie znajduje się 112 obiektów, z których skontrolowano 26.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w **Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Zjednoczenia 10 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości, tj. uszkodzone i brudne ściany w magazynie brudnej bielizny oraz w magazynie czystej bielizny. W związku z powyższym, w dniu 05.06.2023 r. wydano decyzję administracją nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości w terminie do dnia 29.12.2023 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w **Chorzowskim Centrum Kardiologii w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11**, stwierdzono nieprawidłowości, tj.: odpady inne niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04 w miejscu wytwarzania zbierane są do worków koloru czerwonego i traktowane jako odpady o kodzie 18 01 03*, przy pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych nie zapewniono dostępu do bieżącej ciepłej wody, w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz w pomieszczeniu przeznaczonym do mycia i dezynfekcji środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych zawilgocone ściany i sufity z czarnymi nalotami oraz w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych brak zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów. Strona w ciągu 7 dni od dnia podpisania protokołu poinformowała pismem o usunięciu nieprawidłowości. W trakcie kontroli sprawdzającej, przeprowadzonej na wniosek Strony, stwierdzono, iż nie usunięto nieprawidłowości stwierdzonych w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz w pomieszczeniu przeznaczonym do mycia i dezynfekcji środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych. W związku z powyższym, w dniu 30.06.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzić do stanu zgodnego z wymaganiami ściany i sufity w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych oraz w pomieszczeniu przeznaczonym do mycia i dezynfekcji środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych, a także zapewnić w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenie techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmujące również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów w terminie do dnia 31.05.2024 r. Wobec powyższego, obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w **NZOZ Medicor przy ul. św. Pawła 11 w Chorzowie**, w dniu 15.02.2023 r. wydano decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów. Na wniosek Strony, termin wykonania decyzji został przedłużony do dnia 31.12.2023 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w **NZOZ Stacja Dializ przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne: w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych brak zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów, w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych miejscowo zawilgocony sufit wraz z łuszczącą się, odpadającą farbą oraz brak wydzielonego miejsca przeznaczonego do mycia pojemników przeznaczonych do transportu odpadów medycznych. Termin wykonania decyzji wyznaczono na dzień 29.03.2024 r. Wobec powyższego, obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Ponadto, dla 3 obiektów wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące zapewnienie w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów. Decyzje zostały wykonane terminowo.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w 1 obiekcie stwierdzono brak bieżącej ciepłej wody przy umywalce w gabinecie lekarskim. Strona pismem poinformowała o usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Dla 1 obiektu wydano zalecenia doraźne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, tj. odpady medyczne o kodzie 18 01 04 magazynowane były w pomieszczeniu socjalnym w nieszczelnym pojemniku, procedura postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01 04 niedostosowana do rodzaju wytwarzanych odpadów medycznych, brak opracowanej i umieszczonej w miejscach wytwarzania odpadów o kodzie 18 01 04 instrukcji selektywnego zbierania odpadów, worki przeznaczone do gromadzenia odpadów o kodzie 18 01 04 w miejscu ich wytwarzania niewłaściwie oznakowane oraz brak pojemnika transportowego służącego do transportu wewnętrznego odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca ich wstępnego magazynowania. Zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo.

Podczas kontroli przeprowadzonej w 1 obiekcie świadczącym usługi fizjoterapii stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, tj. niewłaściwie oznakowane pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów o kodzie 18 01 03*, odpady o kodzie 18 01 03* w pojemnikach jednorazowego użytku gromadzone były w miejscach wytwarzania powyżej 72 godzin, brak opracowanej instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych o kodzie 18 01 03* w miejscu ich powstawania oraz w procedurze postępowania z odpadami medycznymi nie uwzględniono postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01 03*. Wobec powyższego, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia ww. nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń doraźnych.

Podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej w Domu Opieki HONORATA przy ul. Głównej 31 w Chorzowie (ocenionym jako zły w 2022 r.) stwierdzono, iż nie wykonano w całości obowiązków nałożonych decyzją. Zgodnie z pismem Strony, prolongowano termin wykonania decyzji. Ponowna kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości.

Obiekty Centrum Medyczne Adelare przy ul. Rymera 23 w Chorzowie oraz NZOZ Praktyka Lekarzy Rodzinnych Słomczyńska przy ul. św. Pawła 11 w Chorzowie ocenione jako złe w 2022 r., w roku sprawozdawczym wykonały obowiązki wydanych decyzji administracyjnych.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie (ocenionym w 2022 r. jako zły) stwierdzono, iż doprowadzono do stanu czystości ściany oraz sufit w wydzielonym miejscu przeznaczonym do mycia wózków i pojemników przeznaczonych do transportu odpadów medycznych. Termin wykonania obowiązków tj. zapewnienie w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów oraz zlikwidowanie ubytków ścian w magazynie brudnej bielizny prolongowano na wniosek Strony do dnia 31.12.2023 r.

Ponadto, dla 2 obiektów wydano 4 decyzje administracyjne w związku ze stwierdzeniem przekroczenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii Legionella sp. Obowiązki decyzji zostały wykonane w roku sprawozdawczym.

4.3. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 22 ustępy publiczne, w tym 1, którego dysponentem jest gmina Chorzów, 3 zlokalizowane na targowiskach oraz 18 usytuowanych na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie (tj. Śląskiego Wesołego Miasteczka, Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, Muzeum Górnośląskiego Parku Etnograficznego).

Część ustępów w Parku Śląskim udostępniana jest wyłącznie w sezonie letnim, pozostałe funkcjonują całorocznie. 21 ustępów publicznych podłączonych jest do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jeden z ustępów zlokalizowany na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego w Chorzowie posiada zbiornik bezodpływowy, który nie jest podłączony do sieci kanalizacyjnej. W związku z powyższym systematycznie jest opróżniany przez specjalistyczną firmę. W 2023 roku skontrolowano 20 ustępów, które wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli 12 skontrolowanych ustępów oceniono jako zadowalające, a 8 jako dobre pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w ewidencji ujęto 5 ustępów ogólnodostępnych zlokalizowanych w centrach handlowych, z których skontrolowano 4. Wszystkie skontrolowane ustępy ogólnodostępne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów, oceniono je jako zadowalające.

4.4. Pływalnie kryte

W tej grupie obiektów ujęto 6 pływalni, których dysponentem jest gmina oraz 1 kompleks basenowy w Hotelu Diament Arsenal Palace. W 2023 roku skontrolowano kompleks basenowy w hotelu. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości wynikające m.in. z nieprzestrzegania wymagań nałożonych na zarządzającego pływalnią, tj. w kompleksie odnowy biologicznej brak komunikatu o aktualnej jakości wody w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz brak umieszczonego aktualnego komunikatu i zbiorczej oceny rocznej na stronie internetowej obiektu. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. Mając na uwadze powyższe, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 500 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia doraźne zostały wykonane.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, skontrolowany obiekt oceniono jako zadowalający.

4.5. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 5 domów pomocy społecznej oraz 7 obiektów dziennego pobytu. W 2023 roku skontrolowano 5 obiektów, w tym 2 domy pomocy społecznej. W przebiegu kontroli stwierdzono, że obiekty były utrzymane w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. Część obiektów dysponuje miejscami noclegowymi, zapewnia pomoc psychologiczną, rehabilitację, zajęcia dla dzieci lub seniorów.

Dom Pomocy Społecznej im. Kazimierza Jaworka przy ul. Siemianowickiej 101 w Chorzowie, który w 2022 r. został oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, terminowo wykonał wydane zalecenia doraźne dotyczące postępowania z odpadami o kodzie 18 01 04.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 3 domy pomocy społecznej, pobrano łącznie 10 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. W 1 obiekcie stwierdzono przekroczenie badanych parametrów mikrobiologicznych. Strona niezwłocznie podjęła działania naprawcze mające na celu redukcję bakterii *Legionella* sp. w instalacji ciepłej wody. Skuteczność przeprowadzonych działań potwierdzono wynikami badania wody.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające.

4.6. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W ewidencji ujęto **Dom Seniora przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie**. Obiekt funkcjonuje jako placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku. Obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, dysponuje m.in. 42 miejscami noclegowymi, salą rehabilitacyjną, gabinetem lekarskim, kaplicą, magazynem brudnej bielizny, pomieszczeniem prania odzieży mieszkańców, toaletą i łazienkami ogólnodostępnymi, pomieszczeniem przeznaczonym do wstępnego magazynowania odpadów medycznych, pokojem kąpielowym, łazienką dla personelu, jadalnią. Obiekt wyposażony jest w środki czystościowo-dezynfekcyjne. Brudna, zanieczyszczona bielizna oraz bielizna pościelowa i ręczniki prane są przez specjalistyczną firmę zewnętrzną, zgodnie z zawartą umową, natomiast odzież osobista mieszkańców prana jest w pomieszczeniu wyposażonym w urządzenie pralnicze. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi: odpady inne niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04 traktowane były jako odpady komunalne, nie zapewniono prawidłowych warunków wstępnego magazynowania odpadów medycznych, brak pojemnika przeznaczonego do wewnętrznego transportu odpadów medycznych z miejsc wytwarzania do miejsca ich wstępnego magazynowania, brak wydzielonego miejsca przeznaczonego do mycia i dezynfekcji pojemnika transportowego, opracowana w obiekcie procedura nie uwzględniała szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01 03* oraz o kodzie 18 01 04, brak instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscach ich powstawania. Ponadto, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne: ślady po zalaniu na suficie w toalecie ogólnodostępnej zlokalizowanej przy recepcji i na ścianie okiennej przy brudowniku zlokalizowanym na I piętrze. Wobec powyższego, w dniu 29.11.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 29.02.2024 r. Obiekt został oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym, nie został unieruchomiony.

4.7. Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji ujęto Schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Katowickiej 190 w Chorzowie, którego dysponentem jest gmina Chorzów.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono, iż zakończono kapitalny remont w obiekcie. Obiekt dysponuje 54 miejscami noclegowymi oraz m.in. izolatorem, magazynami czystej i brudnej bielizny, toaletami z pełnymi węzłami sanitarnymi. Brudna bielizna prana jest przez specjalistyczną firmę zewnętrzną w ramach zawartej umowy. Zapas środków czystościowo-dezynfekcyjnych i higienicznych oraz czystej bielizny dostateczny. Obiekt sprzątnięty jest przez pracowników.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

Obiekt oceniono jako zadowalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

4.8.1. Hotele

W ewidencji ujęto 6 skategoryzowanych obiektów, wszystkie zostały skontrolowane. W roku sprawozdawczym zlikwidowano działalność Hotelu Stadion Śląski w Chorzowie. Wszystkie skontrolowane obiekty posiadają bazę noclegową o wysokim standardzie świadczonych usług i komfortowym wyposażeniu. Większość przystosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dwa obiekty z tej grupy dysponują strefą odnowy biologicznej.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w jednym z hoteli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w większości skontrolowanych pokoi przygotowanych dla gości: zakurzone parapety, stoliki pod TV i szafki nocne przy łóżkach, brudne wnętrza szaf, brudne parapety w korytarzach na I piętrze, w sali konferencyjnej nr 123 i przy poczekalni na parterze, zakurzone rośliny doniczkowe przy salach konferencyjnych, w przechowalni bagażu pajęczyny przy suficie i przy podłodze oraz brudną podłogę, w pomieszczeniu gospodarczym zlokalizowanym na II piętrze pajęczyny przy suficie. Za powyższe nieprawidłowości na dyrektora obiektu nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Ponadto, podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: w pomieszczeniu gospodarczym zlokalizowanym na II piętrze popękane ściany z ubytkiem tynku, przy zlewie miejscowo ubytki kafelek ściennych i fug, w magazynie brudnej bielizny miejscowo uszkodzone drzwi wejściowe, w pomieszczeniu recepcji w części socjalnej ślady po zalaniu na suficie i ścianie po lewej stronie od wejścia do pomieszczenia. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. W dniu 25.07.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-technicznych z terminem wykonania do dnia 29.09.2023 r. W związku z wnioskiem Strony decyzja w pkt 3 została przedłużona do dnia 15.11.2023 r. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń doraźnych oraz obowiązków decyzji.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w innym hotelu stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: w magazynie środków czystości brak prawidłowego odprowadzania ścieków ze zlewu gospodarczego – ścieki spływały do podstawionego wiadra, w magazynie brudnej bielizny liczne uszkodzenia ścian przy wejściu do pomieszczenia, w kompleksie odnowy biologicznej, w umywalce w toalecie dla personelu, nieszczelna instalacja odprowadzająca ścieki do kanalizacji - podczas mycia rąk ścieki spływały na podłogę, w gabinecie masażu uszkodzone zagłówki w stołach do masażu – popękana i starta powierzchnia tapicerska, odchodząca listwa wykończeniowa blatu komody, w pomieszczeniu magazynowo-socjalnym uszkodzony dozownik na mydło płynne, w strefie basenu perełkowego część krzeseł rattanowych z uszkodzonymi

podłokietnikami, wszystkie poduszki na krzesłach rattanowych uszkodzone – popękana powierzchnia tapicerska. Ponadto, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-porządkowe: w magazynie środków czystości preparaty podłączone do automatycznego dozowania po terminie ważności lub brak terminu ważności na opakowaniu, środki czystości i do dezynfekcji przelewane z oryginalnych opakowań do butelek zastępczych, nieprawidłowo oznakowanych (brak daty ważności i numeru serii opakowania, nazwy środka), przeterminowana część środków opatrunkowych w apteczce I pomocy przedlekarskiej dostępnej na recepcji, w magazynie brudnej bielizny przechowywane składane łóżka z materacem, wykorzystywane jako dostawki w pokojach hotelowych oraz materace nawierzchniowe stosowane jako nakładki na łóżka, w kompleksie odnowy biologicznej, przy umywalce w toalecie dla personelu brak środków higieny tj. mydła, ręczników papierowych oraz kosza na odpady komunalne, w szatni z węzłem sanitarnym brudne drzwi do toalet, kaloryfery, dozowniki i podajniki na środki czystości, muszle ustępowe, szafki dla klientów, brudny stolik w strefie basenu perełkowego, nieuporządkowane pomieszczenie tzw. magazynowo-socjalne, tj. niezabezpieczone, przechowywane w sposób niehigieniczny na metalowym regale ręczniki dla klientów, klapki dla klientów przechowywane na podłodze w zniszczonym kartonie, brak wydzielonego miejsca na rzeczy prywatne pracowników, brak wydzielonego miejsca na prawidłowe przechowywanie sprzętu porządkowego (szczotki, mopy, gumy do ściągania wody z podłogi oraz wiadra), nakładki na mopy suszone na kaloryferze, pajęczyny przy suficie, brudna podłoga; przeterminowane środki opatrunkowe i sprzęt do udzielania pierwszej pomocy w torbie ratowników, w siłowni brudne, zakurzone maty do ćwiczeń, brudny anemostat; nieuporządkowane pomieszczenie chemii basenowej, brudna podłoga, ściany (płytki ścienne), środek do obniżania pH wody basenowej (pH-minus płynny) po terminie ważności, brudne wanny wychwytowe, w których umieszone były pojemniki z chemią basenową. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 500 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej wykonanie wydanych zaleceń doraźnych stwierdzono również usunięcie nieprawidłowości sanitarno-technicznych.

Pozostałe obiekty utrzymane były w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. W skontrolowanych hotelach zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, zapewniono preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej skontrolowano 5 obiektów, w których pobrano 16 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli hotele oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji wykazano 6 obiektów zróżnicowanych pod względem wyposażenia i standardu świadczonych usług. Część z nich dysponuje zaledwie kilkoma miejscami noclegowymi, niektóre prowadzą działalność w wielokondygnacyjnych budynkach, oferując kilkadziesiąt miejsc noclegowych. W roku sprawozdawczym rozpoczął działalność obiekt Mieszkanie krótkiego najmu przy ul. Wiosennej 6/9 w Chorzowie, natomiast zlikwidowano działalność pokoi gościnnych Chorzowski Gościniec przy ul. Wolności 24 w Chorzowie oraz Dom Przyjęć Pub Roma S. C. - pokoje gościnne przy ul. Żołnierzy Września 35 w Chorzowie. Obiekt

noclegowy dla pracowników przy ul. Janasa 15 w Chorzowie został zakwalifikowany do grupy *Inne obiekty*, w związku z charakterem prowadzonej działalności, tj. wynajmem długoterminowym dla pracowników firm. W 2023 roku skontrolowano 5 obiektów.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w jednym z obiektów świadczącym usługi hotelarskie zlokalizowanym na terenie Chorzowa stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. zawilgoconą ścianę okienną z ubytkami farby i tynku oraz zawilgoconą część sufitu w pralni. W związku z powyższym, w dniu 10.07.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Decyzja została wykonana terminowo.

W pozostałych skontrolowanych obiektach noclegowych zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, zapewniono preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Skontrolowane obiekty noclegowe oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

4.9.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji ujęto 84 obiekty, z których skontrolowano 37.

W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej w **Zakładzie fryzjerskim „Fashion Hair” przy ul. Stefana Batorego 64 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. w pomieszczeniu socjalnym miejscowo zabrudzone ściany z łuszczącą się i odpadającą farbą, ubytek w wykładzinie podłogowej PCV przy wejściu do pomieszczenia, brak higienicznego wykończenia połączeń ścian z podłogą umożliwiającego utrzymanie podłogi w czystości. W związku z powyższym, w dniu 23.06.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 29.02.2024 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Dla **Zakładu fryzjerskiego przy ul. Mariańskiej 8 w Chorzowie** wydano w dniu 12.10.2023 r. decyzję administracyjną nakazującą doprowadzić do stanu zgodnego z wymaganiami ściany i sufit w pomieszczeniu przeprowadzania dezynfekcji narzędzi wielorazowego użytku. Termin wykonania obowiązku decyzji ustalono na dzień 29.03.2024 r. W związku z powyższym, obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Ponadto, podczas kontroli przeprowadzonej w innym zakładzie fryzjerskim stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brak preparatu do dezynfekcji narzędzi w głębokim zanurzeniu. W związku z powyższym, na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 100 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Pozostałe skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia jednorazowego użytku, które stosowane są podczas zabiegów,

w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne.

Pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.9.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji ujęto 72 zakłady, z których skontrolowano 24.

W trakcie kontroli sanitarnej w **Zakładzie kosmetycznym PMU Sonia Król przy ul. Stefana Batorego 10/2 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: brak preparatu do dezynfekcji narzędzi w głębokim zanurzeniu oraz preparatu do dezynfekcji powierzchni. Za powyższe nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Ponadto, stwierdzono, iż w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi nie uwzględniono zasad przeprowadzania dezynfekcji oraz sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są podczas wykonywania czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Wobec powyższego, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 15.01.2024 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

Dla 4 zakładów kosmetycznych zlokalizowanych w Chorzowie wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości, tj.: w opracowanych procedurach zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi nie uwzględniono zasad przeprowadzania kontroli skuteczności procesu sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są podczas wykonywania czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Ponadto, w zakładach nie była prowadzona systematyczna i pełna dokumentacja procesu sterylizacji. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Pozostałe skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia wielorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich poddawane były procesowi sterylizacji. Narzędzia jednorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne. Obiekty posiadały opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

Pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.9.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji wykazano 7 zakładów, z których skontrolowano 1. W 2023 r. rozpoczął działalność Gabinet tatuażu przy ul. Stalowej 17 w Chorzowie.

W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że w pomieszczeniu z punktem do mycia rąk znajdują się ślady po zalaniu na suficie wraz ze złuszczałą się farbą. W związku z powyższym, w dniu 20.09.2023 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami sufit w pomieszczeniu z punktem do mycia rąk. Obowiązek decyzji został wykonany terminowo, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Skontrolowany obiekt został oceniony jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9.4. Zakłady odnowy biologicznej

W ewidencji ujęto 15 obiektów. Są to głównie solaria, siłownie, sale fitness i gabinety masażu. Skontrolowano 7 obiektów.

W jednym z solariów, podczas przeprowadzonej kontroli, stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: brudny i zakurzony wentylator oraz ściany w urządzeniu do opalania (tubie), w recepcji zakurzone półki, na których przechowywane są kosmetyki przeznaczone do sprzedaży dla klientów, pajęczyny przy suficie w toalecie oraz brak swobodnego dostępu do toalety przez zalegające worki z odpadami komunalnymi. Wobec powyższego, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 100 zł. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono, że przycisk spłuczki w toalecie był uszkodzony. Wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu sanitarnego obiektu.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego strefy SPA w obiekcie fitness przeprowadzono kontrolę sanitarną wraz z poborem próbek wody z wanien z hydromasażem. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych. Na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono, że woda pod względem mikrobiologicznym spełniała wymagania jakim powinna odpowiadać woda w nieckach basenowych wyposażonych w urządzenia wytwarzające aerozol wodno-powietrzny.

Skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji powierzchni oraz rąk. We wszystkich skontrolowanych solariach w widocznym miejscu umieszczono informację o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. *w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium* (Dz. U. z 2018 r. poz. 275).

Skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.9.5. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W ewidencji ujęto 37 zakładów, z których skontrolowano 24.

Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem zakresu świadczonych usług oraz standardu wyposażenia grupa obiektów. Największą liczbę stanowią zakłady, w których świadczone są usługi fryzjerskie i kosmetyczne, niektóre dysponują również urządzeniami do opalania lub stanowiskami do masażu.

W związku z wniesioną w dniu 29.12.2023 r. interwencją dotyczącą złego stanu sanitarnego podczas świadczenia usług fryzjerskich w **Salonie fryzjersko-kosmetycznym „Verona Beauty” przy ul. 16 Lipca 19/1 w Chorzowie** przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: resztki włosów w szufladach mobilnego stolika fryzjerskiego, na szczotkach, maszynkach do strzyżenia, fotelach dla klientów oraz na blacie przy stanowisku świadczenia usług fryzjerskich, zakurzone blaty przy stanowisku świadczenia usług fryzjerskich oraz ramy luster. Za powyższe nieprawidłowości na osobę

odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

Ponadto, dla zakładu fryzjersko-kosmetycznego w związku z brakiem opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń doraźnych.

W związku z otrzymaną interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: zakurzone półki w szafie przeznaczonej do przechowywania czystej bielizny wielorazowego użytku, brudne prześcieradła wielorazowego użytku w gabinetach świadczenia usług kosmetycznych, narzędzia jednorazowego użytku w opakowaniu sterylnym po terminie ważności, w pomieszczeniach świadczenia usług kosmetycznych i fryzjerskich brudne, zakurzone półki, pajęczyny przy suficie w poczekalni oraz w toalecie dla personelu i klientów. Wobec powyższego, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości z terminem natychmiastowego wykonania. Podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono poprawę stanu sanitarno-porządkowego.

Skontrolowane zakłady wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. W obiektach do wykonywania usług stosowane są narzędzia i sprzęt jednorazowego oraz wielorazowego użytku. Obiekty posiadały opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

Pozostałe skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10. Dworce, stacje kolejowe

W ewidencji ujęto dworzec kolejowy w Chorzowie Batorym. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż obiekt utrzymany jest w należyтым stanie sanitarno-porządkowym. Utrzymanie bieżącej czystości zlecone jest firmie zewnętrznej. Zapewnione jest właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi. Na terenie obiektu w widocznych miejscach umieszczono oznakowanie słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.11. Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 140 obiektów. Skontrolowano 20, m.in. wodne place zabaw, Szyb „Prezydent”, tężnię solankową przy Placu Hutników oraz place zabaw i piaskownice. W roku sprawozdawczym skontrolowano 16 placów zabaw i piaskownic będących w zasobach Parku Śląskiego oraz spółdzielni mieszkaniowej na terenie Chorzowa. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich skontrolowanych piaskownicach, piasek został wymieniony przed sezonem. Wymiana piasku poprzedzona była wyczyszczeniem i zdezynfekowaniem piaskownic. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w regulaminy

określające zasady korzystania z obiektów. Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ponadto, przeprowadzono kontrole sanitarne na terenach wodnych placów zabaw przy ul. Floriańskiej oraz na terenie Parku Śląskiego przy Al. Wycieczkowej/Harcerskiej. Obiekty czynne są sezonowo. Zarządcy obiektów przeprowadzają systematyczne badania wody doprowadzanej do urządzeń zabawowych. Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.12. Cmentarze

W ewidencji ujęto 9 cmentarzy, z których skontrolowano 2. Wszystkie skontrolowane cmentarze wyposażone były w punkty wodne zaopatrzone w zimną wodę oraz kontenery przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli cmentarze oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w związku z wniesioną interwencją dotyczącą niszczenia przez dziki terenu cmentarza przeprowadzono kontrolę sanitarną, podczas której stwierdzono, że dziki przedostają się na teren cmentarza poprzez uszkodzone, niepełne ogrodzenie. W związku z powyższym sprawę do dalszego rozpatrzenia, zgodnie z kompetencją rzeczową, przekazano Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie.

4.13. Domy przedpogrzebowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 domy przedpogrzebowe świadczące usługi w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku oraz transportu. Jeden obiekt posiada prosekatorium. Wszystkie obiekty dysponują środkami transportu do przewozu zwłok i są wyposażone w chłodnie do przechowywania zwłok. W roku sprawozdawczym nie skontrolowano obiektów z tej grupy.

4.14. Inne obiekty

W ewidencji ujęto 136 obiektów. Są to głównie apteki, obiekty sportowe, kulturalne, stacje paliw, targowiska, sklepy z odzieżą używaną, pralnie i punkty przyjęć odzieży do prania, magle, przystanki autobusowe i kolejowe, zakłady pogrzebowe, krematorium, składowiska odpadów, sklepy zielarskie oraz zaopatrzenia medycznego, hurtownie farmaceutyczne, ośrodek pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz inne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 25 obiektów.

4.14.1. Apteki

W ewidencji ujęto 32 obiekty z których skontrolowano 10.

W jednej z aptek stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: brudne, zakurzone półki w magazynie leków, sali ekspedycyjnej oraz w izbie recepturowej. Za stwierdzone nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń doraźnych.

W innym skontrolowanym w tej grupie obiekcie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: brak bieżącej ciepłej wody w jednym z punktów wodnych w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pracowników, ślady po zalaniu na suficie i na ścianie w pomieszczeniu socjalnym dla pracowników, brudny sufit i ściany w zmywalni. Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte przed ustalonym w protokole terminem, co potwierdziła przeprowadzona, na wniosek Strony, kontrola.

W **Aptece przy ul. Dombka 20** stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, tj.: brak preparatu do dezynfekcji powierzchni w izbie recepturowej, brak preparatu do dezynfekcji rąk w śluzie, zalegające duże ilości kartonów z suplementami diety oraz wyrobami medycznymi umieszczone na podłodze w izbie recepturowej, śluzie, zmywalni, pomieszczeniu socjalnym oraz w korytarzu komunikacyjnym. Za stwierdzone nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Powyższe nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte. Ponadto, w przebiegu kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne tj.: ślady po zalaniu na suficie we wszystkich pomieszczeniach apteki, ubytki kasetonów sufitowych w toalecie oraz komorze przyjęć. Termin usunięcia nieprawidłowości sanitarno-technicznych ustalono do dnia 31.05.2024 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny pozostałych skontrolowanych obiektów oceniono jako zadowalający.

4.14.2. Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajduje się 17 obiektów sportowych. Są to: kompleksy i kluby sportowe, stadiony, hale, boiska oraz korty tenisowe. W roku sprawozdawczym skontrolowano 4 obiekty. Wszystkie dysponują zaplecami sanitarnymi z toaletami, natryskami i szatniami. Punkty wodne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Skontrolowane obiekty zaopatrzone były w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadowalający.

4.14.3. Pralnie, punkty przyjęć odzieży do prania, magiel

W tej grupie ujęto 4 obiekty: 2 pralnie, punkt przyjęć odzieży do prania oraz magiel. W roku sprawozdawczym skontrolowano magiel. Obiekt zaopatrzony był w bieżącą zimną i ciepłą wodę, posiadał łatwowymyalne powierzchnie blatów i regałów przeznaczonych do gromadzenia bielizny. W widocznym miejscu umieszczono informację o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Obiekt oceniono jako zadowalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.14.4. Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 2 obiekty, które nie zostały skontrolowane w br. sprawozdawczym.

Na terenie Chorzowa trwają prace związane z modernizacją linii kolejowej. W związku z powyższym ruch pociągów pasażerskich został zawieszony do odwołania.

4.14.5. Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 3 przystanki usytuowane w centrum Chorzowa (obsługujące również ruch międzynarodowy). W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie zewidencjonowane przystanki. Przeprowadzone kontrole wykazały, że przystanki utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, sprzątane były codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy. Wyposażone były w wiaty, ławki oraz kosze na śmieci. Zgodnie z deklaracją zarządcy na bieżąco uzupełniane są notorycznie niszczone, informacje słowno-graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

4.14.6. Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 78 obiektów, z których skontrolowano 7 m.in. stacje paliw, Planetarium, sklep z odzieżą używaną. Najwięcej kontroli przeprowadzono na stacjach paliw. Skontrolowane na stacjach paliw toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmowali się pracownicy obsługujący stacje.

W roku sprawozdawczym skontrolowano Planetarium Śląskie w Chorzowie, którego przebudowa i rozbudowa została zakończona w lutym 2022 r. Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała, że jest to obiekt dwukondygnacyjny, nadziemny. Na terenie planetarium znajdują się m.in. sale wystawowe (astronomia, geofizyka, sala tworzenia tornad itp.), sala inspiracji, pomieszczenie lotów w kosmos, pomieszczenie obserwatorium przykryte stalową, rozsuwaną kopułą obrotową, pomieszczenie gier interaktywnych, pomieszczenie laboratorium z zapleczem oraz część administracyjna i sala konferencyjna. Ponadto w obiekcie wydzielone są m.in. pomieszczenia szatni, toalety damskie, męskie i przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, punkt medyczny, pomieszczenie socjalne oraz pomieszczenie porządkowe. Wszystkie skontrolowane pomieszczenia sprzątane są codziennie przez pracowników. Obiekt wyposażony jest w punkty wodne z bieżącą zimną i ciepłą wodą, pojemniki na odpady komunalne, preparaty dezynfekcyjne oraz informacje o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała, że wszystkie skontrolowane pomieszczenia w obiekcie utrzymane były w należytym stanie sanitarno-higienicznym i sanitarno-technicznym.

Skontrolowane w tej grupie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.15. Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W ramach postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w roku sprawozdawczym wydano 17 decyzji administracyjnych, w tym:

- ✓ 6 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich;
- ✓ 10 decyzji zezwalających na wywóz zwłok lub szczątków ludzkich z Chorzowa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ✓ 1 decyzję umarzającą wszczęte na wniosek Strony postępowanie administracyjne, w sprawie wydania decyzji zezwalającej na przeprowadzenie ekshumacji (Strona złożyła wniosek dot. rezygnacji z przeprowadzenia ekshumacji).

Przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych w związku z wydaniem decyzji zezwalających, w tym 6 dot. przeprowadzenia ekshumacji oraz 10 dot. wywozu zwłok i szczątków ludzkich poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

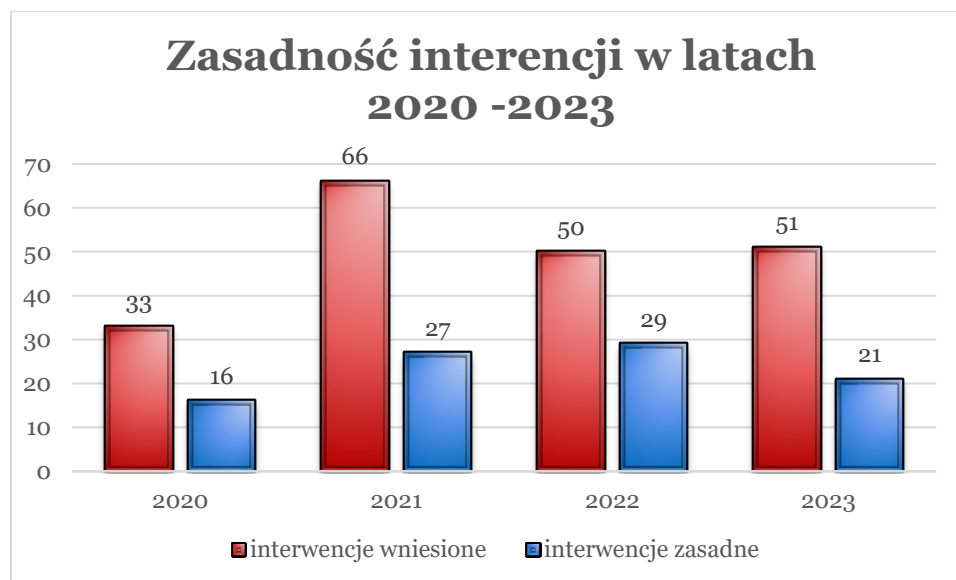
Ponadto, w roku 2023 wydano 21 postanowień opiniujących sprowadzenia zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy do Chorzowa.

4.16. Interwencje

W 2023 roku wpłynęło 51 interwencji, z których 5 przekazano bezpośrednio właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami, natomiast 6 interwencji przekazano właściwym organom, po wstępnym rozpoznaniu. Ze wszystkich rozpatrzonych interwencji, 21 było częściowo bądź całkowicie zasadnych.

Rysunek 8. Rodzaje wniesionych interwencji w 2023 roku

Rysunek 9. Zasadność interwencji w latach 2020-2023

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości.

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 2 interwencje dotyczące uciążliwości powodowanych przez zajmującego mieszkanie nr 18 zlokalizowane przy ul. Hajduckiej 23. Przeprowadzone kontrole wykazały: nieprawidłowe użytkowanie przedmiotowego lokalu mieszkalnego, gromadzenie w nim dużych ilości zbędnych przedmiotów (m.in. butelek, puszek, tekstyliów, części mebli oraz pozostałości produktów żywnościowych). Ze względu na pogarszający się stan sanitarny lokalu, w celu niedopuszczenia do wystąpienia zagrożenia epidemicznego dla innych mieszkańców, wydano decyzję nakazującą zarządcy mieszkania doprowadzenie go do stanu czystości oraz usunięcie zalegających w nim przedmiotów. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązku decyzji. Z uwagi na trudną sytuację życiową zajmującego przedmiotowy lokal mieszkalny, wystosowano pisma z prośbą o podjęcie stosownych działań do zarządcy, Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie, Komisariatu Policji I w Chorzowie oraz Straży Miejskiej.

Ponadto, w roku sprawozdawczym rozpatrzono interwencję dotyczącą uciążliwości powodowanych przez lokatorów nieruchomości przy ul. Ficka 1. Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowości higieniczno-sanitarne w częściach wspólnych na terenie ww. nieruchomości. Z związku z powyższym wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W roku sprawozdawczym rozpatrywano interwencje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi.

W jednym z obiektów świadczących usługi fryzjersko-kosmetyczne, w związku z wniesioną interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego, przeprowadzono kontrolę sanitarną, w przebiegu której stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne tj.: narzędzia jednorazowego użytku w opakowaniu sterylnym po terminie ważności, zakurzone półki w szafie przeznaczonej do przechowywania czystej bielizny wielorazowego użytku, brudne prześcieradła wielorazowego użytku, brudne i zakurzone półki, w których przechowywane były produkty

przeznaczone do sprzedaży, pajęczyny przy suficie w poczekalni oraz toalecie dla klientów i personelu. W związku z powyższym na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 300 złotych oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, a tym samym wykonanie wydanych zaleceń pokontrolnych.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego podczas świadczenia usług fryzjerskich w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym przy ul. 16 Lipca 19/1 przeprowadzono kontrolę sanitarną, w przebiegu której stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne tj.: resztki włosów w szufladach mobilnego stolika fryzjerskiego, na szczotkach, maszynkach do strzyżenia, fotelach dla klientów oraz zakurzone blaty i ramy luster. W związku z powyższym na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 złotych oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca dot. wykonania zaleceń doraźnych przeprowadzona zostanie w 2024 roku.

W związku z wniesioną interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego strefy SPA w jednym z obiektów, przeprowadzono kontrolę sanitarną wraz z poborem próbek wody z wanien z hydromasażem. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych. Na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono, że woda pod względem mikrobiologicznym spełniała wymagania jakim powinna odpowiadać woda w nieckach basenowych wyposażonych w urządzenia wytwarzające aerozol wodno-powietrzny.

W wyniku rozpatrywania interwencji dotyczących uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi podejmowano współpracę z administratorami i zarządcami przedmiotowych nieruchomości. Ponadto, przekazano do dalszego rozpatrzenia, zgodnie z kompetencją rzeczową, Prezydentowi Miasta Chorzów dwie interwencje w części dotyczącej zalegania odpadów remontowych i wielkogabarytowych. Interwencję dotyczącą niewłaściwego usytuowania pojemników na odpady stałe przekazano bezpośrednio do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami innym organom tj.: Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie oraz Komendantowi Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Chorzowie.

Ponadto, w roku sprawozdawczym rozpatrywano interwencje dotyczące m.in. zalewania terenu nieruchomości ściekami, zalegania odchodów zwierząt na terenie nieruchomości, naruszenia norm sanitarnych w tramwajach, drgań przenikających do mieszkania, zanieczyszczenia powietrza, pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W roku sprawozdawczym, po wstępnym rozpoznaniu, przekazano Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie interwencję w części dotyczącej uszkodzonego muru jednego z cmentarzy. Najczęściej potwierdzano zasadność interwencji dotyczących zalewania terenu nieruchomości ściekami. W większości przypadków zarządcy/właściciele nieruchomości sami podejmowali działania mające na celu usunięcie awarii kanalizacyjnych, w tym wypompowywanie ścieków, udrażnianie studzienek kanalizacyjnych, w razie konieczności wymianę instalacji kanalizacyjnej. Miejsca po zalaniu poddawane były dezynfekcji. W przypadku dwóch interwencji dot. zalania ściekami części wspólnych nieruchomości wydano decyzje z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakazujące Stronom usunięcie stwierdzonych w przebiegu kontroli nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie nałożonych obowiązków.

W roku sprawozdawczym wpłynęły 2 interwencje dot. uciążliwości powodowanych przez hałas, z których 1 została bezpośrednio przekazana do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami innemu organowi. Jedna interwencja dot. hałasu pochodzącego od urządzenia zainstalowanego w pomieszczeniu piwnicznym i przenikającego do lokalu mieszkalnego, wpłynęła 28 grudnia 2023 r. i będzie rozpatrywana w roku 2024.

W trakcie rozpatrywania interwencji wydawano zalecenia doraźne oraz opinie sanitarne dot. zawilgocenia lokali mieszkalnych, podejmowano współpracę z zarządcami/właścicielami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, ośrodkami pomocy społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tut. Stacji.

4.17. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami

W I połowie 2023 r., współdziałając z innymi Sekcjami tut. Stacji, prowadzone były działania związane z zapobieganiem COVID-19, w tym przeprowadzanie wywiadów epidemicznych i obsługa systemu SEPIS.

4.18. Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody na pływalniach.

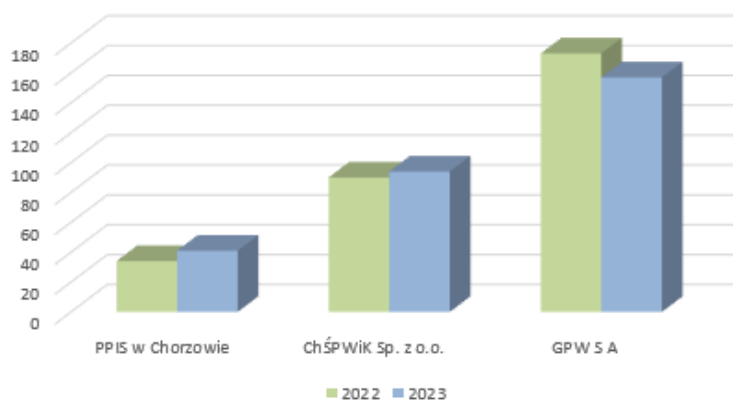
4.19. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ze względu na brak ujęć własnych na terenie Chorzowa, miasto zaopatrywane jest w wodę w ramach wodociągu grupowego, stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Spółka Akcyjna w Katowicach, z ujęć zlokalizowanych poza nadzorowanym terenem – w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu, Kobiernicach, Czańcu i Goczałkowicach. Ze względu na „końcówkowy” układ sieci wodociągowej, charakteryzujący się ciągłym mieszaniem wody z różnych ujęć, konieczne jest prowadzenie stałego nadzoru nad jakością wody.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych (zakupowych), z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2023 r. pobrano **292 próbki** wody, w tym:

- ✓ w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie – **41 próbek**;
- ✓ w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. – **94 próbki**;
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA – **157 próbek**.

Rysunek 10. Liczba próbek wody pobranych w latach 2022-2023

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych w 1 próbce stwierdzono obecność bakterii *Clostridium perfringens* [7 jtk/100 ml] oraz bakterii grupy coli [9 jtk/100 ml]. Ponowny pobór próbek wody nie potwierdził obecności ww. mikroorganizmów.

Kontrola wewnętrzna przeprowadzona przez GPW SA, wykazała obecność bakterii grupy coli w próbce wody pobranej ze studni wodomierzowej Chorz/9 przy ul. Głównej. Przedsiębiorstwo wystosowało pismo informujące o przeprowadzonych działaniach naprawczych (płukanie rurociągu) i przedłożyło wyniki badań próbki wody potwierdzające ich skuteczność.

Odnotowano 3 interwencje dotyczące pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- w próbkach wody pobranych w mieszkaniu przy ul. Karpińskiego 10a/14 oraz przyłącza wodociągowego do budynku nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych wody;
- w próbkach wody pobranych w mieszkaniu osoby wnoszącej skargę przy ul. Krakusa 16/8 stwierdzono, że woda spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), natomiast w próbkach pobranych z przyłącza wodociągowego do budynku stwierdzono przekroczenie parametrów fizykochemicznych tj. mętności, żelaza oraz manganu. W związku z powyższym Chorzowsko–Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. niezwłocznie przystąpiło do płukania sieci wodociągowej. Ponowny pobór próbek wody nie wykazał przekroczeń badanych parametrów fizykochemicznych;
- w IV kwartale 2023 r. wpłynęła interwencja dotycząca złej jakości w budynku przy ul. Kaliny 35 w Chorzowie. Pogorszenie jakości wody wynikało ze złego stanu technicznego przyłącza wodociągowego. Specjalistyczna firma przeprowadziła prace związane z wymianą fragmentu instalacji wodociągowej od zasuw do studni wodomierzowej wraz z wymianą ww. przyłącza. Po zakończeniu powyższych prac, na podstawie przedłożonych sprawozdań z badań próbki wody pobranej z ww. przyłącza, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie stwierdził, że woda spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

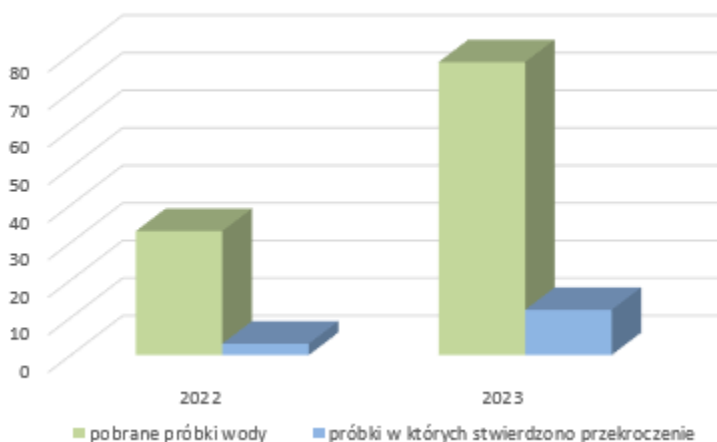
Mając na uwadze, że przekroczenia występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że **woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia** z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) **i była przydatna do spożycia.**

4.20. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej m.in. w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Pobrano łącznie **78 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.:

- ✓ podmioty lecznicze **46**;
- ✓ domy pomocy społecznej **10**,
- ✓ noclegownia **3**,
- ✓ hotele i obiekty hotelarskie **16**,
- ✓ inne obiekty **3**.

Rysunek 11. Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2022-2023

W **12 próbkach** stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp., wydano łącznie **6** decyzji administracyjnych, w tym:

- **2** nakazujące podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);
- **1** nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów, podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami;

- **3** nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11

Ze względu na stwierdzenie przekroczeń wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w dwóch próbkach wody, pobranych w Szpitalu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzję nakazującą wyłączyć z użytkowania urządzenia prysznicowe i perlatory na oddziale neonatologii, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), bezzwłocznie podjąć działania naprawcze mające na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. i doprowadzić parametry mikrobiologiczne ciepłej wody w budynku numer 1 na I piętrze w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia z natychmiastowym terminem wykonania. Powtórny pobór próbek wody nie potwierdził przekroczeń wartości parametrycznych liczby bakterii *Legionella* sp. w instalacji ciepłej wody na 1 piętrze w budynku numer 1. W związku z powyższym stwierdzono wykonanie ww. decyzji.

SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Truchana 7

Na podstawie sprawozdania z badań, w trzech z sześciu pobranych próbek wody, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml. Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie, do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Na wniosek Strony, dwukrotnie prolongowano termin wykonania obowiązku decyzji. Po przedłożeniu wyników badań wody, potwierdzających skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych, stwierdzono wykonanie ww. decyzji.

Szpital Specjalistyczny w Chorzowie przy ul. Zjednoczenia 10

W związku ze stwierdzeniem wysokiego skażenia instalacji ciepłej wody w dwóch z czterech pobranych próbek wody wydano 2 decyzje:

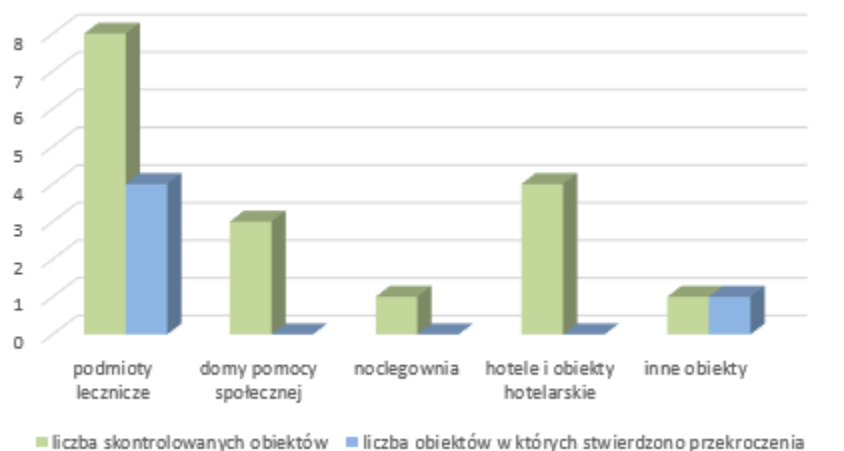
1. nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziale obserwacyjno-zakaźnym, hepatologii zakaźnej i nabytych niedoborów odporności, klinicznym oraz psychiatrycznym, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp.;
2. nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Na wniosek Strony, termin decyzji był dwukrotnie prolongowany.

Decyzje zostały wykonane.

Ośrodek Wsparcia Rodziny ul. Siemianowicka 58

Na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych w obiekcie stwierdzono wysokie skażenie instalacji ciepłej wody bakterią *Legionella* sp., wydano 2 decyzje:

1. nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w obiekcie do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp.;
 2. nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.
- Na wniosek Strony, prolongowano termin wykonania decyzji. Decyzje zostały wykonane.

Rysunek 12. Skontrolowane obiekty

4.21. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), Państwowych Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi nadzór nad 6 pływalniami krytymi. W 2023 r. w ramach nadzoru pobrano **32 próbki** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach z czego w **6** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Przekroczenia dotyczyły podwyższonych wartości parametrycznych chloroformu oraz przekroczeń wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp. w natryskach na pływalniach.

Na pływalni w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Ryszki 55 stwierdzono wysokie skażenie bakterią *Legionella* sp. natrysków w szatni damskiej i męskiej. Zarządca zdemontował sitka prysznicowe w szatniach i przeprowadził dezynfekcję chemiczną natrysków. Ponadto, zwiększył dawkę dozowania w generatorze dwutlenku chloru. Skuteczność przeprowadzonych działań potwierdził przedkładając sprawozdania z badań próbek wody pobranych z natrysków w szatniach na pływalni.

W próbkach ciepłej wody pobranych z natrysków w szatniach na pływalniach Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu w Chorzowie przy ul. Granicznej 92 oraz przy pl. Powstańców Śląskich 1, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie został poinformowanych o przeprowadzeniu dezynfekcji termicznej instalacji ciepłej wody w obiektach przez okres 7 dni oraz o zwiększeniu dawki dwutlenku chloru podawanego do instalacji. Skuteczność powyższych

działań potwierdzono przedkładając sprawozdania z badań próbek ciepłej wody pobranych z natrysków w szatniach na pływalniach.

Na pływalni w Hotelu Diament Arsenal Palace przy ul. Paderewskiego 35 w Chorzowie, w próbkach wody pobranych z niecki basenu pływackiego oraz z systemu cyrkulacji stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych chloroformu. Zarządca poinformował o podjętych działaniach w celu poprawy jakości fizykochemicznej wody tj. wymieniono częściowo wodę w niecce basenowej, wielokrotnie przepłukano filtry basenowe, obniżono poziom chloru wolnego oraz skalibrowano elektrody pomiarowe stacji dozującej chemię basenową. W związku z częstym występowaniem przekroczeń wartości parametrycznej chloroformu zarządca poinformował, iż w styczniu 2024 r. zaplanowano przerwę technologiczną m.in. w celu całkowitej wymiany wody w niecce basenowej.

W ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie harmonogramami, zarządcy pobrali łącznie **342 próbki** wody na pływalniach, z czego w **68** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywano przekroczenia parametrów fizykochemicznych: chloru wolnego i związanego oraz chloroformu.

Za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli sanitarnej na pływalni w Hotelu Diament Arsenal Palace w Chorzowie m.in. przeterminowany środek do obniżania pH wody basenowej, nieuporządkowane pomieszczenie chemii basenowej, brudne podłogi, ściany i wanny wychwytowe (w których umieszczone są pojemniki z chemią basenową), brudne, nieuporządkowane szatnie i toalety dla klientów oraz pomieszczenie magazynowo-socjalne, przeterminowane środki opatrunkowe i sprzęt do udzielania I pomocy przedlekarskiej w torbie ratowników, nałożono mandat karny. Ponadto, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia nieprawidłowości tj. umieszczenie aktualnego komunikatu o jakości wody na pływalni oraz umieszczenie na stronie internetowej obiektu aktualnego komunikatu i zbiorczej oceny rocznej. Zalecenia doraźne zostały wykonane w terminie.

W roku sprawozdawczym wydano **6 zbiorczych rocznych ocen** jakości wody na pływalniach stwierdzających, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

5. Sekcja Higieny Pracy - ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy

5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2023r. obejmowała ewidencją 698 zakładów pracy (Tab.1), w których zatrudnionych jest ogółem 24467 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowana większość to zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2021	2022	2023
Liczba zakładów nadzorowanych	646	672	698

Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2021-2023

Lata	2021	2022	2023
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	23646	23655	24467

Tabela 2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2021-2023

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł hutniczy, spożywczy, metalowy, lekki, chemiczny, kosmetyczny, usługi budowlane, komunalne i gospodarki odpadami, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, hotele, obiekty użyteczności publicznej oraz jednostki służb mundurowych podległych MSWiA.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ✓ ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- ✓ podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,

- ✓ współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- ✓ nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy,
- ✓ w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- ✓ nadzór nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- ✓ nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- ✓ wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- ✓ obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz udostępniania na rynku i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych,
- ✓ wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- ✓ wprowadzania do obrotu detergentów,
- ✓ wytwarzania, wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku produktów kosmetycznych,
- ✓ zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2023 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 244 kontrole (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole tematyczne, interwencyjne). Skontrolowano 160 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 12132 pracowników.

Lata	2021	2022	2023
Liczba zakładów skontrolowanych	68	137	160

Tabela 3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2021-2023

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- ✓ brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- ✓ brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,

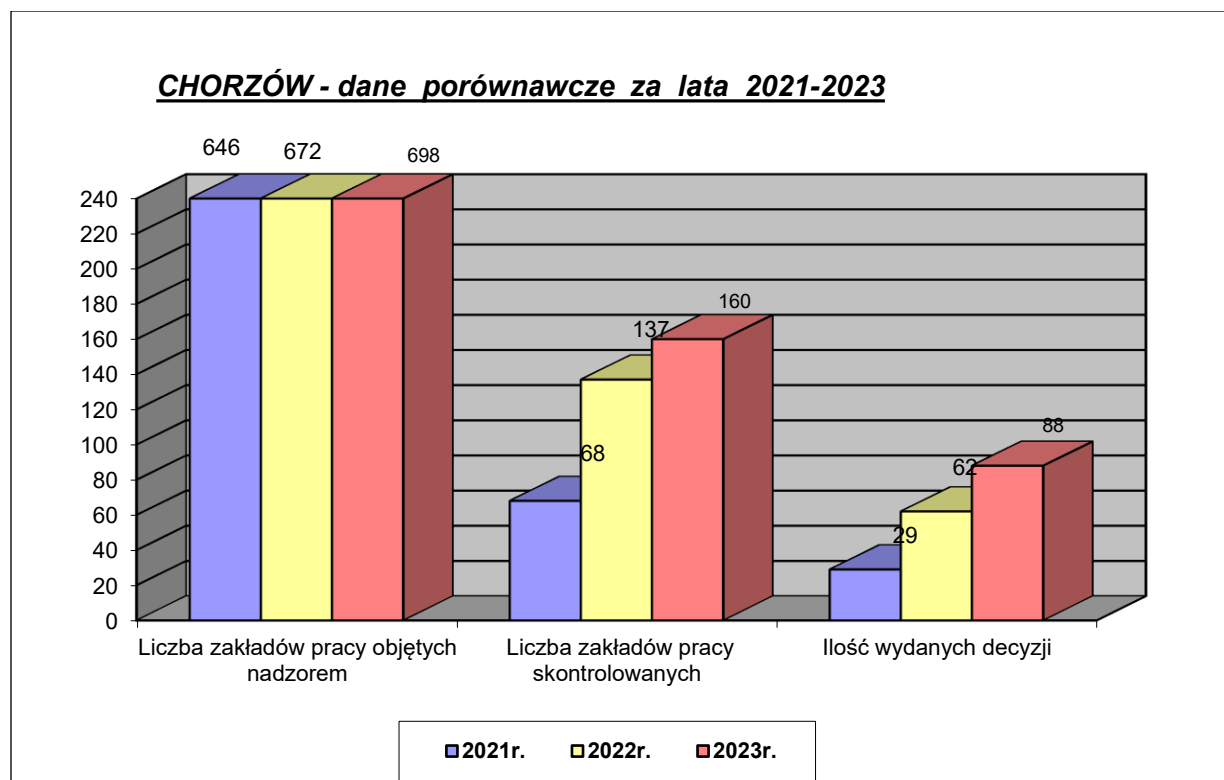
- ✓ brak rejestru prac, rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym,
- ✓ nieprawidłowości dotyczące stosowania w zakładach pracy substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie.

W 2023r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 88 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 472 nakazy m.in. w zakresie:

- ✓ substancji i mieszanin chemicznych: 23 nakazy,
- ✓ produktów kosmetycznych: 44 nakazy,
- ✓ produktów biobójczych: 1 nakaz,
- ✓ substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym: 24 nakazy,
- ✓ szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 4 nakazy,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 74 nakazy,
- ✓ obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 2 nakazy,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego: 49 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 158 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 68 nakazów,
- ✓ odzieży roboczej: 18 nakazów,
- ✓ opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP: 7 nakazów.

Lata	2021	2022	2023
Liczba wydanych decyzji	29	62	88

Tabela 4 Liczba wydanych decyzji w latach 2021-2023

Rysunek 13 Dane porównawcze za lata 2021-2023

Spośród 698 nadzorowanych zakładów pracy przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występują w 20 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2023r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

PKD 16: działalność tartaku – produkcja wyrobów tartacznych - w 1 zakładzie,

PKD 22: produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,

PKD 23: wyburzanie i murowanie kadzi stalowniczych, obróbka płytek ceramicznych - w 2 zakładach,

PKD 24: produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - w 4 zakładach,

PKD 25, 28: produkcja konstrukcji stalowych - w 3 zakładach,

PKD 30: produkcja sprzętu transportowego (zakład produkujący wagony i tramwaje) - w 1 zakładzie,

PKD 38: recykling, przetwarzanie odpadów z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,

PKD 42: wykonywanie instalacji gazowych, ciepłych, budowa dróg i torów kolejowych - w 3 zakładach,

PKD 82: produkcja opakowań drewnianych - w 1 zakładzie,

PKD 91, 93: utrzymanie terenów zielonych (koszenie trawy, wycinka drzew) - w 3 zakładach.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w przemyśle hutniczym, narażeni byli zarówno na hałas, jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2023r. zatrudnionych było 400 pracowników z czego:

- ✓ produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - 197 pracowników,
- ✓ produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - 6 pracowników,
- ✓ produkcja sprzętu transportowego (produkcja wagonów i tramwajów) - 120 pracowników,
- ✓ prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych koszeniem traw, wycinką drzew - 17 pracowników,
- ✓ produkcja konstrukcji stalowych, części dla przemysłu motoryzacyjnego oraz przemysłowych urządzeń wentylacyjnych - 39 pracowników,
- ✓ produkcja wyrobów tartacznych oraz opakowań drewnianych - 4 pracowników,
- ✓ murowanie kadzi stalowych, obróbka ceramiczna płytek i kafli - 3 pracowników,
- ✓ przetwórstwo tworzyw sztucznych - recykling - 2 pracowników,
- ✓ wykonywanie instalacji gazowych, ciepłych, budowa dróg - 21 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy podobnie jak w latach ubiegłych, był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 19 nadzorowanych zakładach. Łącznie liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 1,6% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki. W celu poprawy warunków pracy zakłady pracy sporządziły i wdrażały programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

W związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2023 Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 1 kontrolę w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Ponadto w zakresie nadzoru nad warunkami pracy w przypadku narażenia na radon Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 1 kontrolę.

5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje 57 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi. Przeprowadzono 30 kontroli w w/w zakresie. Najczęściej występujące czynniki o działaniu rakotwórczym to pyły drewna, promieniowanie jonizujące, substancje chemiczne wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne stosowane jako odczynniki laboratoryjne (formaldehyd, fenoloftaleina), spaliny emitowane z silników Diesla. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze lub mutagenne w skontrolowanych zakładach oceniono na 204, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 158. Zostało wydanych 9 decyzji administracyjnych dotyczących: uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym oraz rejestr pracowników narażonych na te czynniki, aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, poinformowania pracowników o narażeniu na czynnik o działaniu rakotwórczym, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 54 kontrole w 52 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w m.in. w oczyszczalni ścieków, zakładzie

gospodarki odpadami, sklepach wielkopowierzchniowych, hotelach, zakładach produkcji żywności, placówkach służby zdrowia, domach pomocy społecznej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne, braku rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 a także rejestru prac w narażających na te czynniki.

5.4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. przeprowadzono 79 kontroli w 74 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszanin chemicznych. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin chemicznych, mieszaniny chemiczne takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej. W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak lub nieaktualne karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych, brak spisu stosowanych stwarzających zagrożenie mieszanin chemicznych, brak środka neutralizującego, brak oznakowania pojemnika, zbiornika zawierającego substancję lub mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie, brak oznakowania miejsca składowania mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniach magazynowania i stosowania substancji oraz mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 7 decyzji administracyjnych.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2023 roku przeprowadzono 13 kontroli w 10 podmiotach. Wśród wprowadzających do obrotu są producenci, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, drogerie) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, opakowania i karty charakterystyki produktów oraz wymaganą dokumentację).

W 2023r. sprawdzono karty charakterystyki dla 17 produktów chemicznych (zakwestionowano 1), natomiast oznakowanie dla 18 produktów chemicznych.

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy w trakcie prowadzonych działań kontrolnych stwierdziła następujące nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin:

- ✓ niezgodna z załącznikiem do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 878/2020 z dnia 18 czerwca 2020r. karta charakterystyki substancji chemicznej stwarzającej zagrożenie,
- ✓ do karty charakterystyki substancji chemicznej stwarzającej zagrożenie nie załączono scenariuszy narażenia dla podanych w karcie zastosowań zidentyfikowanych,

W związku z powyższym dla 1 podmiotu została wydana 1 decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości, decyzja obejmowała 2 nakazy.

Sekcja Higiena Pracy przeprowadziła czynności kontrolne w podmiocie w związku z przekazanym pismem Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej wraz ze sprawozdaniem z badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Laboratorium w Łodzi na zawartość metanolu w produkcie. W trakcie kontroli stwierdzono, iż podmiot wprowadził do obrotu mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie zawierającą w swoim składzie metanol w stężeniu powyżej

0,6% wbrew obowiązującym ograniczeniom. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wycofanie z rynku produkt z trybem natychmiastowym.

W 1 podmiocie kontrolę przeprowadzono w związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2023 dotyczącym realizacji projektu REACH-EN-FORCE 11 (REF-11) w zakresie spełnienia wymogów prawnych wprowadzanych na rynek produktów pod kątem zmiany załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. (REACH). W kontrolowanym podmiocie w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.5. Nadzór nad produktami biobójczymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 12 kontrole w 11 podmiotach (m. in. drogerie, sklepy ogrodnicze, sklepy budowlane).

Kontrole w w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, w związku z pismami Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi wzmożenia nadzoru nad produktami biobójczymi należącymi do grupy produktowej 18 i 19 załącznika V rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r. oraz udostępniania na rynku i stosowaniu ziemi okrzemkowej (diatomitu) jako produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia z przeznaczeniem do zwalczania owadów i insektów.

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów biobójczych wycofanych z obrotu przez innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy łącznie skontrolowała 46 produktów uznanych za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r.

W 1 podmiocie dla 1 produktu nie spełniono warunków udostępniania na rynku ogółowi społeczeństwa produktu biobójczego z przeznaczeniem do stosowania przez użytkowników profesjonalnych. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości z trybem natychmiastowym poprzez zapewnienie, aby podmiot spełniał warunki udostępniania na rynku zgodnie z przepisami.

Sekcja Higieny Pracy przekazała do innego inspektora sanitarnego zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawę dot. niezgodności na etykietach opakowań produktu biobójczego w celu weryfikacji z pozwoleniem na obrót (1 pismo).

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy skontrolowała również 10 podmiotów stosujących produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Skontrolowano 13 produktów - nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na terytorium RP.

5.6. Nadzór nad detergentami /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. przeprowadzono 2 kontrole w 2 podmiotach w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów. Skontrolowano łącznie 5 produktów pod kątem spełnienia wymogów zawartych w rozporządzeniu (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.7. Nadzór nad prekursorami narkotyków /Sekcja Higieny Pracy

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 6 podmiotów stosujących w swojej działalności zawodowej prekursory narkotyków kat. 2 i 3. W tym zakresie nie stwierdzono uchybień. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie wprowadzającym do obrotu prekursory narkotyków kat. 3. Nie stwierdzono podejrzanych transakcji.

5.8. Nadzór nad produktami kosmetycznymi /Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych. W zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych Sekcja Higieny Pracy ogółem przeprowadziła 36 kontroli w 15 obiektach (sklepy, drogerie kosmetyczne). W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów kosmetycznych wycofanych z obrotu decyzjami innych inspektorów sanitarnych.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na udostępnianiu na rynku produktów kosmetycznych:

- ✓ zawierających w swoim składzie zakazaną substancję, tj. „Butylphenyl Methylpropional”,
- ✓ po upływie daty minimalnej trwałości,
- ✓ nie posiadających oznakowania w języku polskim.

W związku z powyższym w 5 podmiotach (7 obiektów) wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących Stronie wykonanie nieprawidłowości polegających na zaprzestaniu udostępniania na rynku oraz wycofaniu z obrotu w/w produktów kosmetycznych z trybem natychmiastowym.

Ponadto przeprowadzono 4 kontrole w 2 podmiotach u osób wytwarzających produkty kosmetyczne (osoby odpowiedzialne) w zakresie oceny warunków wytwarzania produktów kosmetycznych.

W 1 podmiocie wytwarzającym produkty kosmetyczne (osoba odpowiedzialna) stwierdzono nieprawidłowość w zakresie dokumentacji dobrej praktyki produkcyjnej. W związku z powyższym wydano doraźne zalecenie usunięcia nieprawidłowości z terminem natychmiastowym. Zalecenie doraźne zostało wykonane, decyzja administracyjna nie została wydana.

Sekcja Higieny Pracy w 2023r. nałożyła na 2 podmioty 4 kary pieniężne o łącznej kwocie 2000,00 zł za udostępnianie na rynku produktów kosmetycznych zawierających w swoim składzie zakazaną substancję tj. „Butylphenyl Methylpropional”.

Ponadto w 2023r. przekazano do Sekcji Higieny Pracy informację od organu nadzorczego państwa członkowskiego o wycofaniu z rynku produktu kosmetycznego zawierającego w swoim składzie niedozwolone barwniki. Po analizie wskazanych w w/w informacji sieci sklepów stwierdzono, iż na terenie Chorzowa zlokalizowane obiekty nie udostępniają na rynku w/w produktu kosmetycznego.

Sekcja Higieny Pracy zgodnie z planem poboru prób produktów kosmetycznych na rok 2023 przeprowadziła 1 kontrolę w sklepie wielkopowierzchniowym. Do badań fizykochemicznych na zawartość fluoru pobrano 3 próbki pasty do zębów, a na zawartość formaldehydu 2 próbki (woda toaletowa, płyn do kąpieli). Ponadto w każdą próbkę poddano ocenie znakowania. Sprawozdania

z badań wykazało, iż w pobranych próbkach produktów kosmetycznych nie stwierdzono zawartości w/w substancji. Brak próbek zdyskwalifikowanych.

5.9. Choroby zawodowe /Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2023r. przeprowadzono 21 postępowań, dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w chorzowskich zakładach pracy. Wydano 9 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 3 prawomocne decyzje stwierdzające chorobę zawodową. Ponadto w 2023r. uprawomocniła się jedna z decyzji wydanych w roku wcześniejszym. Szczegółowe dane dotyczące 4 stwierdzonych chorób - pylic płuc, przewlekłej choroby narządu głosu oraz zespołu wibracyjnego - przesłane zostały w postaci kart stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby

W 2023 roku od wydanych decyzji nie wniesiono odwołań do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ostatnich trzech latach liczba wydanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab. 5).

Lata	2021	2022	2023
Decyzje stwierdzające	0	3	3
Decyzje odmowne	3	9	9
RAZEM	3	12	12

Tabela 5 Tabela wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2021-2023

5.10. Promocja Zdrowia /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy rozpowszechniała informacje nt. kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy - Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym” organizowanej przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) zaplanowanej na lata 2023-2025 poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej.

Celem powyższej kampanii jest podniesienie świadomości na temat wyzwań i możliwości związanych z BHP i technologiami cyfrowymi, a także na temat konieczności zarządzania nimi w sposób, który wspiera ograniczanie ryzyka zawodowego i zapobieganie zagrożeniom.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy współuczestniczyła w kreowaniu polityki promocji zdrowia w środowisku pracy. Na stronie internetowej PSSE w Chorzowie opublikowano komunikaty, informacje nt. zagrożeń środowiska pracy. W marcu 2023r. zamieszczono materiały edukacyjne

dot. pyłów drewna oraz dopuszczalnego stężenia w materiale biologicznym. Natomiast w październiku 2023r. zamieszczono na stronie internetowej PSSE Chorzów Stanowisko Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN dotyczące przedłużenia o 3 lata okresu przejściowego dla wartości dopuszczalnego stężenia tlenu azotu na poziomie 2,5 mg/m³ w sektorze górnictwa podziemnego i budowy tuneli.

Nawiązując do art. 23e ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000r. - Prawo atomowe zobowiązującego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do udzielania porad i informacji w zakresie narażenia na radon, pracownicy Sekcji Higieny Pracy poprzez udzielanie porad i informacji podnoszą świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

W 2023r. w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Chorzowa. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy we współpracy z Oświatą Zdrowotną współuczestniczyli również w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy w zakładach pracy z terenu Chorzowa oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców. Wskazywano na obowiązek przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich skontrolowanych zakładach ustawa jest przestrzegana.

5.11. Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi /Sekcja Higieny Pracy

W 2023r. Sekcja Higieny Pracy przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Chorzowie prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne. W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego Sekcja Higieny Pracy prowadziła również monitoring obiektów udostępniających na rynku produkty na bazie konopi zawierających w swoim składzie substancje THC-P (tetrahydrokannabiniforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiniforol).

W związku z powyższym Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła czynności kontrolne w 2 podmiotach mających w swojej ofercie sprzedażowej produkty konopne (1 podmiot - sklep stacjonarny, 1 podmiot - sprzedaż za pomocą strony internetowej poprzez własny sklep internetowy) - nie stwierdzono wprowadzania do obrotu.

Na terenie Chorzowa nie ujawniono obiektów, w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz produktów konopnych zawierających w swoim składzie substancje THC-P lub HHC-P.

W związku z pismem ŚPWIS dot. złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku ze sprzedażą stacjonarnie w automatach produktów opatrzonych znakiem liścia konopnego Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła wizytację w miejscu zlokalizowania wskazanego automatu. W trakcie wizytacji ustalono, iż automat został zlikwidowany - nie stwierdzono wprowadzania do obrotu.

W roku 2023 podmioty lecznicze z terenu Chorzowa do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie zgłosiły 8 przypadków zatruc/ podejrzeń zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

W ostatnim dniu każdego miesiąca do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie przekazywane są informacje dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz liczba zgłoszonych przed podmioty lecznicze przypadków podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży - ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo- wychowawczych w Chorzowie za rok 2023

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

6.1 Nadzór nad obiektami/NS-HD

Na terenie miasta Chorzów w 2023 r. nadzorem objętych było 127 obiektów stałych oraz 35 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

✓ żłobkach i klubach dziecięcych	- 18
✓ przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego	- 34
✓ szkołach podstawowych	- 22
✓ liceach ogólnokształcących	- 4
✓ technikach	- 1
✓ branżowych szkołach I i II stopnia	- 1
✓ szkołach specjalnych	- 1
✓ szkołach policealnych	- 2
✓ zespołach szkół	- 11
✓ szkołach wyższych	- 3
✓ placówkach z pobytem całodobowym	- 7
✓ placówkach wsparcia dziennego	- 19
✓ placówkach wychowania pozaszkolnego	- 1
✓ placówkach rekreacyjnych	- 3

Przeprowadzono łącznie 132 kontrole sanitarne, w tym:

✓ w placówkach szkolno-wychowawczych	- 109
✓ w placówkach sezonowych	- 18
✓ w placówkach nie będących pod nadzorem PIS	- 5

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na sposób zapewnienia higienicznych warunków do nauki i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania była:

- ✓ ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież, w tym:
 - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
 - zapewnienie wystarczającej ilości środków myjących
- ✓ nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ✓ ocena ciężaru tornistrów uczniów klas IV - VI
- ✓ ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- ✓ posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy
- ✓ nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ✓ ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ✓ monitorowanie podczas bieżących kontroli funkcjonowania oczyszczaczy powietrza w placówkach oświatowo-wychowawczych: żłobkach, klubach dziecięcych, przedszkolach
- ✓ pomiary i odczyty temperatury w pomieszczeniach placówek
- ✓ działania w zakresie profilaktyki wad wzroku u dzieci i młodzieży
- ✓ ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
- ✓ ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

6.1.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie miasta Chorzów funkcjonowało 16 żłobków i 2 kluby dziecięce (ogółem 18), z których 15 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 574 dzieci. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. W skontrolowanych placówkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, wszystkie miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

W 2023 roku wpłynęły 3 wnioski o wydanie opinii sanitarnej, w tym 2 w sprawie zwiększenia liczby miejsc w placówce oraz 1 w sprawie zmniejszenia liczby miejsc w placówce.

6.1.2. Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W roku sprawozdawczym skontrolowano 16 przedszkoli z 34 placówek przedszkolnych działających w Chorzowie. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 1471 dzieci. Wszystkie funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. W złym stanie higieniczno-sanitarnym oraz technicznym stwierdzono 1 placówkę oraz 1 placówkę w złym stanie technicznym. Na zarządzających placówkami wydano decyzje administracyjne. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, pomieszczenia sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, papier

toaletowy, ręczniki papierowe), zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy wszystkich umywalkach, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

Tereny wokół placówek w większości były ogrodzone i posiadały place zabaw z własnymi urządzeniami do zajęć rekreacyjnych. Urządzenia sportowo-zabawowe poza jednym wyjątkiem (wydano decyzję administracyjną) były w dobrym stanie technicznym i zapewniały bezpieczne ich użytkowanie.

6.1.3. Szkoły

W roku 2023 skontrolowano 34 placówki, spośród 42 znajdujących się pod nadzorem. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 7919 uczniów. Niewłaściwy stan techniczny stwierdzono w pięciu szkołach tj. 14,7% skontrolowanych szkół. Pozostałe placówki były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym. Zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, ręczniki papierowe, suszarki do rąk oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2023 spośród skontrolowanych szkół 14 posiadało substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. W skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 10 szkół, 53 oddziały klas I-III, gdzie zmierzono 1040 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z prawidłowych stanowisk pracy, poza 5 uczniami w 2 oddziałach jednej placówki. Dyrektorzy dużą uwagę przywiązują do prawidłowych stanowisk pracy uczniów przede wszystkim w klasach młodszych. W klasach starszych, gdzie obowiązuje system klasopracowni, co wiąże się z przemieszczaniem się uczniów znacznie utrudnione jest dostosowanie mebli do zasad ergonomii.

Na 24 skontrolowane szkoły w 18 odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 6 szkołach.

W 2023 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Chorzowie przeprowadzili ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 18 oddziałach 3 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 269 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 96 uczniów, w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wynosiła u 214 uczniów, w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia u 55 uczniów. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Oceniono 302 rozkłady z 18 szkół. Analiza rozkładów zajęć wykazała, że były one prawidłowo konstruowane z zachowaniem zasady, że zajęcia rozpoczynają się o stałej porze przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest

większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. We wszystkich skontrolowanych szkołach gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej były w obiekcie do własnej dyspozycji.

W trakcie kontroli stwierdzono, że we wszystkich gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zapewniony był dostęp do ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem.

Wszystkie gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

6.1.4. Szkoły wyższe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 szkoły wyższe, w tym jedna publiczna oraz dwie niepubliczne. W 2023 roku oceniono stan sanitarny 3 szkół. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości natury higieniczno-sanitarnej oraz technicznej. Wszystkie placówki posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach sanitarnych oraz wyposażone były w środki higieny osobistej.

6.1.5. Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania, w placówkach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

W 2023 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy w tym 8 turnusów zimą oraz 27 turnusów latem.

W trakcie trwania wypoczynku letniego przeprowadzono 12 kontroli natomiast w trakcie wypoczynku zimowego 6 kontroli. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

6.2. Podsumowanie/NS-HD

Prowadzony nadzór w roku 2023 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze prace. Niepokojącym zjawiskiem pozostają nie wątpliwie problemy o charakterze higienicznym, związane ze stwierdzonymi przypadkami wszawicy. Są to problemy delikatne, a skuteczność działań w dużej mierze zależy od odpowiedzialności rodziców i chęci współpracy z placówkami. Działania podejmowane przez dyrektorów placówek we współpracy z rodzicami i pielęgniarkami nie są całkowicie skuteczne, ze względu na powtarzające się zakażenia. W placówkach wdrażane są procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych. Liczba placówek posiadających nowe ergonomiczne wyposażenie do sal lekcyjnych jest zadawalająca. Ścisła współpraca z władzami samorządowymi, przekazywanie informacji dotyczących stwierdzonych w trakcie kontroli

nieprawidłowości, powoduje że organy prowadzące znacznie szerzej postrzegają problemy placówek oświatowo-wychowawczych, a podejmowane dalsze działania w tym zakresie przynoszą oczekiwane rezultaty.

7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi. Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ udział (pod względem wymagań sanitarno – higienicznych) w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ uczestniczenie (pod względem wymagań sanitarno – higienicznych) w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska,
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym),
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego,
- ✓ wydawanie innych wymaganych przepisami szczególnymi opinii i zgód, uzyskiwanych w procesie inwestycyjnym.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

- ✓ w 2023 r. wydano trzy opinie dotyczące projektu planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów (w roku poprzedzającym nie wydano żadnej opinii dla Miasta Chorzów). Sporządzono dwie opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (podobnie jak w roku 2022). W 2023 r. nie uzgadniano odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ w Mieście Chorzów obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego (aktami prawa miejscowego) objęty jest cały obszar miasta,

- ✓ w rozpatrywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz na rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej, stref buforowych).

7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2023 roku wydano 4 uzgodnienia w formie opinii sanitarnych ustalających uwarunkowania środowiskowe realizacji inwestycji (w 2022 r. zaopiniowano dwa przedsięwzięcia). Czternastokrotnie wyrażano opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu.

Na terenie Chorzowa uzgodniono uwarunkowania środowiskowe dla czterech inwestycji – trzech związanych z gospodarką odpadami, jednej inwestycji dotyczącej modernizacji istniejącej instalacji do produkcji mieszaniny wysoce oczyszczonego destylatu z produktami pierwotnymi.

Przy uzgadnianiu w/w przedsięwzięć przede wszystkim zwracano uwagę na:

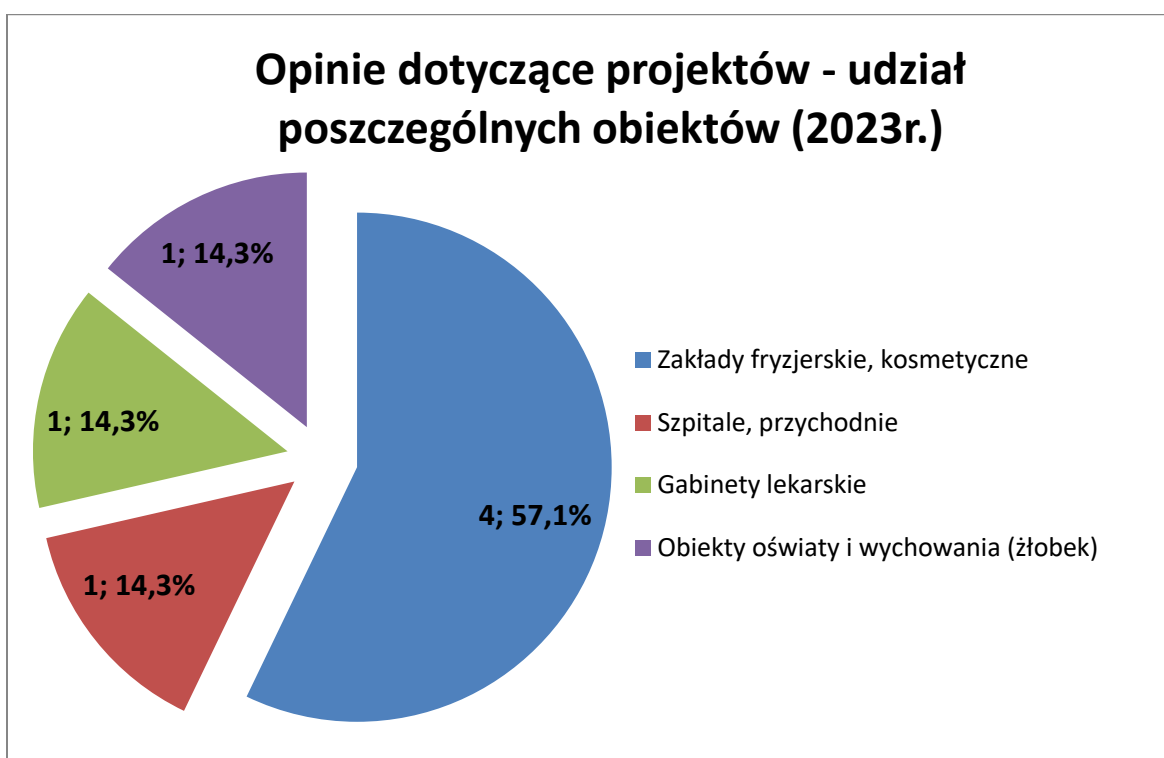
- ✓ zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odprowadzanie odcieków z odpadów, stosowanie szczelnych, chemoodpornych posadzek w halach produkcyjnych, zastosowanie szczelnych wanien wychwytowych wyposażonych w kratkę odciekową),
- ✓ postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- ✓ odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych, retencjonowanie wód opadowych),
- ✓ ochronę powietrza atmosferycznego (stosowanie urządzeń oczyszczających, np. odpylaczy workowych, nakaz odprowadzania zanieczyszczeń emitorami o określonych parametrach – wysokości, średnicy),
- ✓ ochronę przed hałasem (tworzenie stref zieleni izolacyjnej/buforowej, nakaz prowadzenia dostaw towarów z obszarów pozbawionych zabudowy mieszkaniowej),
- ✓ ochronę przed ewentualnymi odorami – stosowanie podciśnienia w halach magazynowych, właściwe kierowanie powietrza z miejsc gromadzenia odpadów, izolację transportowanych odpadów od środowiska zewnętrznego – np. za pomocą plandek,
- ✓ sposób prowadzenia prac budowlanych (stosowanie zasady minimalizacji pylenia, prowadzenie prac wyłącznie w porze dziennej, eliminacja pracy pojazdów na biegu jałowym),
- ✓ stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- ✓ ochronę okolicznych mieszkańców (stosowanie pasów zieleni izolacyjnej o określonej szerokości, nakaz utrzymania maksymalnej ilości zieleni wysokiej, zapisy dotyczące konkretnego przeznaczenia działek budowlanych – wpływające na oddalenie zabudowy produkcyjnej od budynków mieszkalnych),
- ✓ warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2023 roku zaopiniowano 7 dokumentacji projektowych (o 5 mniej niż w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień odnotowano dla obiektów fryzjersko – kosmetycznych

(stanowiły one około 57% wszystkich uzgodnionych dokumentacji). Podczas weryfikacji dokumentacji projektowych zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno – sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu. Ilościowy i procentowy udział ilości uzgodnionych dokumentacji projektowych z podziałem na rodzaj obiektów przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 1).

Rysunek 14 Opinie dotyczące projektów – udział poszczególnych obiektów

7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

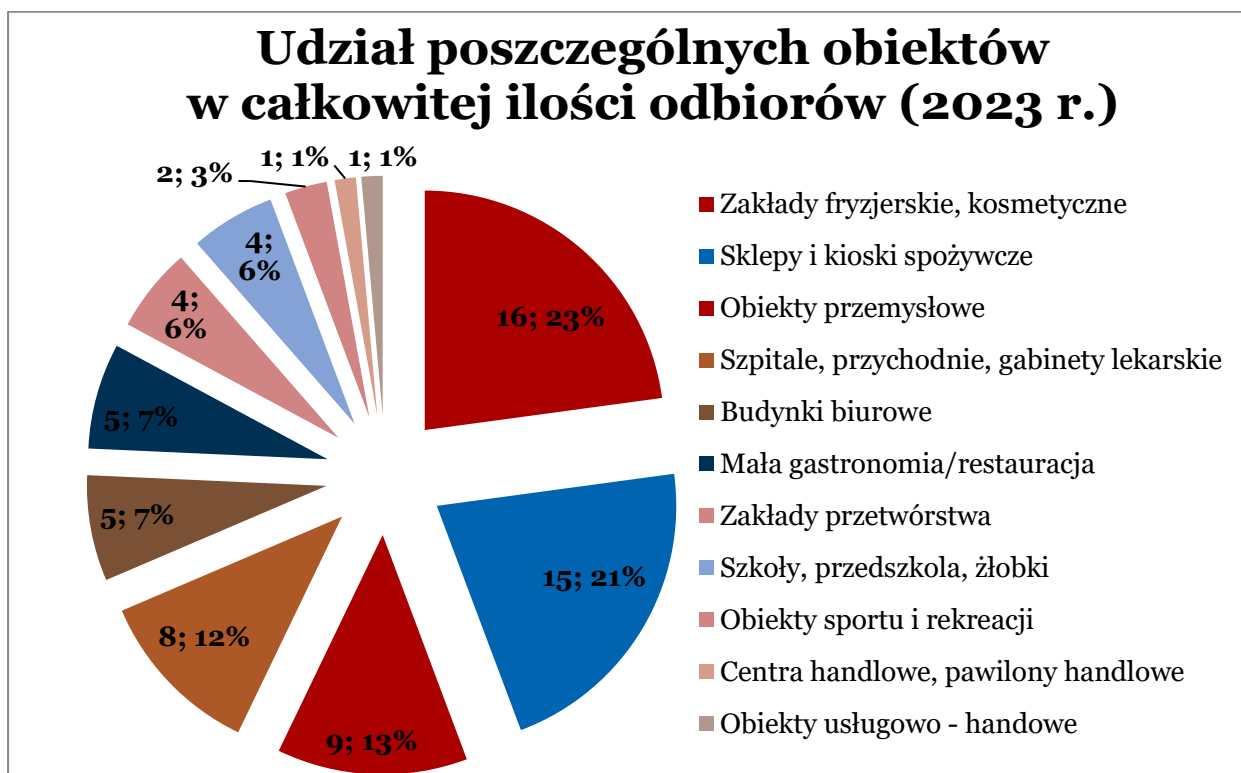
W 2023 r. wydano 70 opinii dopuszczających do użytkowania nowe lub zmodernizowane placówki (o 7 więcej w stosunku do roku 2022), co wiązało się z przeprowadzeniem 73 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: zakłady fryzjerskie i kosmetyczne (o łącznym udziale 23% wszystkich dopuszczonych obiektów), sklepy/kioski spożywcze (21% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), obiekty przemysłowe (13%), szpitale, przychodnie/gabinety lekarskie (12%), budynki biurowe i mała gastronomia, bary

z produkcją i restauracje (o takim samym łącznym udziale 7% wszystkich dopuszczonych obiektów), szkoły, przedszkola, żłobki oraz zakłady przetwórstwa spożywczego (o udziale każda grupa po 6%). Dla trzech z odbieranych obiektów wystąpiła konieczność przeprowadzenia rekontroli – budynek sportu i rekreacji, budynek biurowy oraz budynek przemysłowy. W tych grupach obiektów stwierdzano nieprawidłowości.

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbioru) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

Podczas przeprowadzanych kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory oraz kurtyny powietrzne.

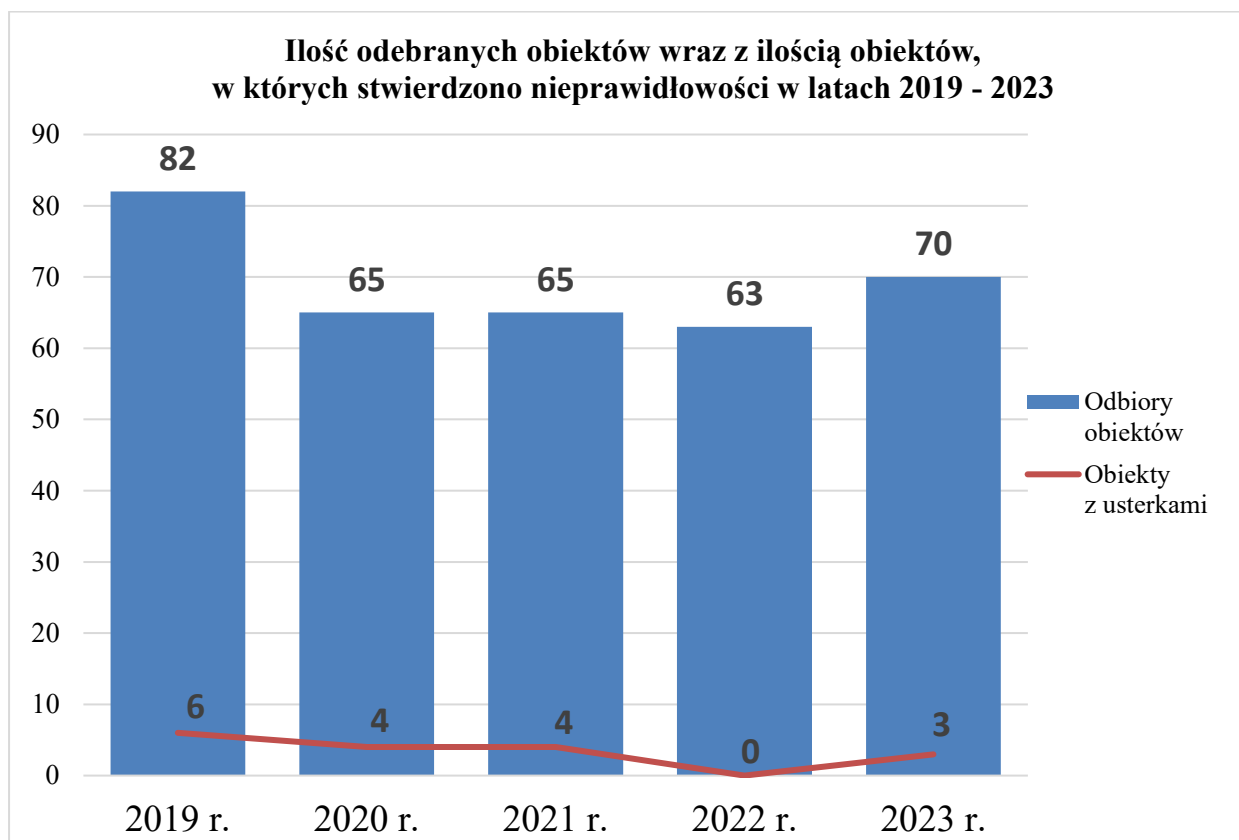
Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Miasta Chorzów przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 2).

Rysunek 15 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie

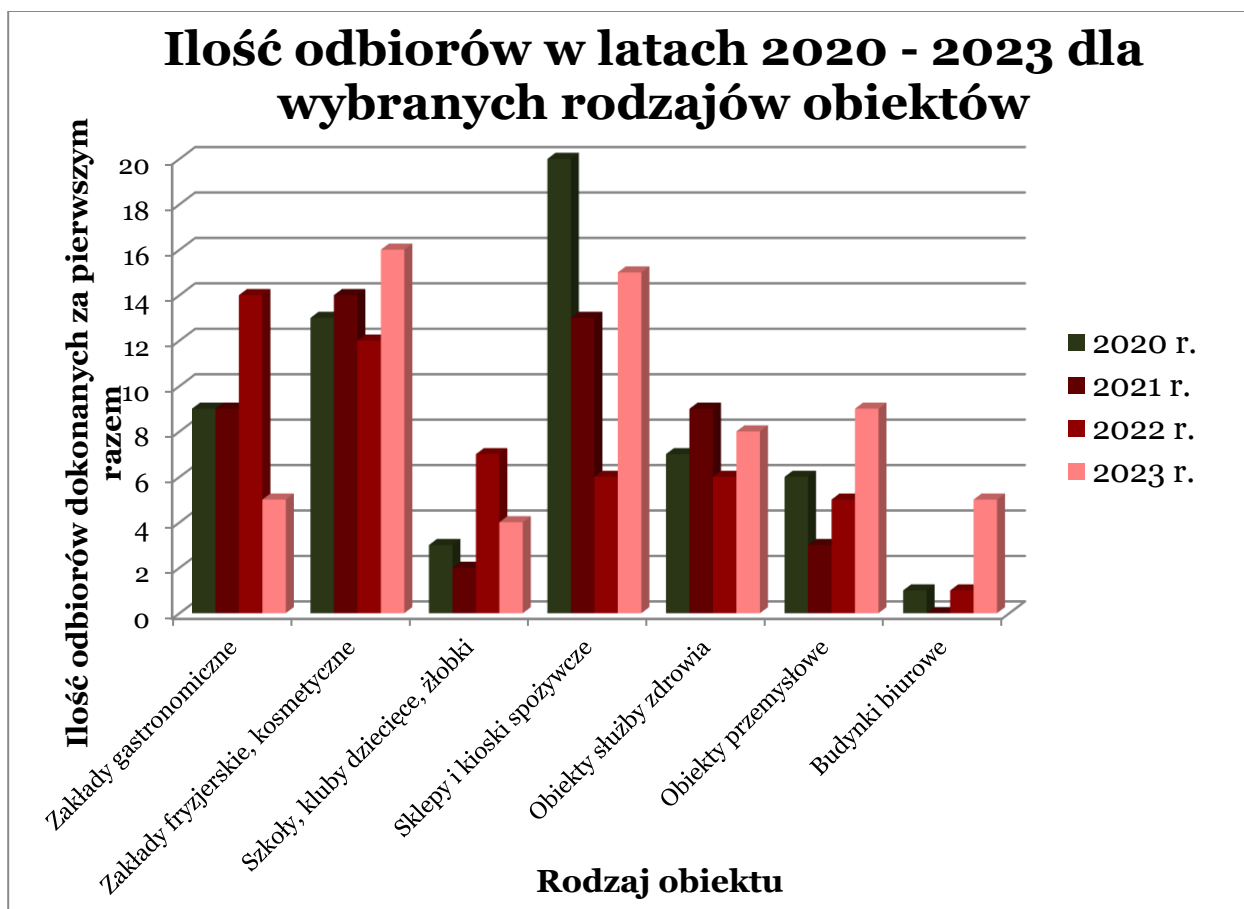
Poniżej przedstawiono ilość odbieranych obiektów na przestrzeni ostatnich pięciu lat wraz z podaniem ilości zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości (rysunek 3). Od 2020 r. utrzymywał się stały poziom ilości odbieranych obiektów – obecnie w roku 2023 nastąpił niewielki

wzrost odbiorów obiektów. W porównaniu z rokiem 2022 nastąpił wzrost ilości odbieranych obiektów, w których stwierdzane są nieprawidłowości podczas kontroli.

Rysunek 16 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2019 – 2023

Na wykresie poniżej (rysunek 4) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. W stosunku do lat poprzednich odnotowano spadek ilości odbiorów zakładów gastronomicznych. Ponadto można zaobserwować, że wzrosła ilość otwieranych zakładów fryzjersko-kosmetycznych, sklepów spożywczych, obiektów przemysłowych i budynków biurowych. Ilość odbiorów zakładów służby zdrowia od czterech lat kształtuje się na podobnym poziomie.

Rysunek 17 Ilość odbiorów w latach 2020 – 2023 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie Miasta Chorzów należą:

- ✓ Budynek lasu deszczowego na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego w Chorzowie,
- ✓ Kolej linowa „Elka” działająca na trasie Wesołe Miasteczko – Planetarium w Parku Śląskim w Chorzowie,
- ✓ Zmodernizowana Kuchnia w Szkole Podstawowej nr 38 przy ulicy Śląskiej 3 w Chorzowie,
- ✓ Pracownia Endoskopii wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi w Pawilonie nr 2 Zespołu Szpitali Miejskich w Chorzowie.

8. Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej

Działalność Samodzielnego Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej realizowana jest w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności. Zgodnie z art. 6 ustawy Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ✓ inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- ✓ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- ✓ udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ✓ ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa

W 2023 roku Oświata Zdrowotna realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa w tym do uchodźców z Ukrainy których tematyka dotyczyła:

- ✓ znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, #UnitedInProtection, Szczepienia HPV
- ✓ profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „#Nowe narkotyki- #Nowe zagrożenia”
- ✓ profilaktyki HIV/AIDS
- ✓ profilaktyka kiły
- ✓ profilaktyka HCV
- ✓ profilaktyki czerniaka
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”
- ✓ profilaktyka wszawicy
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych
- ✓ zahamowanie zjawiska antybiotykooporności
- ✓ profilaktyki zachorowań na grypę, COVID-19 w tym działania edukacyjne dot. prawidłowej higieny rąk
- ✓ promowania zasad prawidłowego żywienia w tym Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”
- ✓ promowania zdrowego stylu życia

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miasta Chorzów, Komendą Miejską Policji w Chorzowie, Komendą Straży Miejskiej w Chorzowie, Miejskim Ośrodkiem Rekreacji i Sportu w Chorzowie, Poradnią Terapii Uzależnień i Współzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Chorzowie, NZOZ ŚW. Pawła 11 A, Stowarzyszeniem Wspólnota Amazonek w Chorzowie, Starochorzowskim Domem Kultury, Miejskimi Bibliotekami, Chorzowską Spółdzielnią Mieszkaniową „Pokolenie”, przedszkolami i szkołami, placówkami medycznymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Szkołą „Żak”. Polegały na organizacji akcji profilaktycznych, stanowisk informacyjno-edukacyjnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych także w języku ukraińskim, organizowaniu ekspozycji form wizualnych, projektowaniu ulotek, tworzeniu własnych relacji multimedialnych oraz pomocy dydaktycznych, organizacji szkoleń, konferencji, festynu, upowszechnianiu informacji za pośrednictwem strony internetowej i portali społecznościowych.

8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli

W 2023 roku w przedszkolach realizowane były następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto 791 dzieci z Chorzowa i 598 rodziców.
- ✓ Program pt. **„Klub Zdrowego Przedszkolaka”** mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto 1513 dzieci z Chorzowa i 1506 rodziców.
- ✓ Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** – którego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto 1021 dzieci z Chorzowa i 658 rodziców.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna pt. **„Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”** której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Edukacją objęto 676 dzieci z Chorzowa.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Wirusoochrona”** mająca na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** - celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień. Edukacją objęto 115 dzieci z Chorzowa.
- ✓ Profilaktyka pedikulozy.

W interwencjach programowych wzięło udział ogółem 3325 dzieci i 2762 rodziców. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach programów i akcji nieprogramowych organizowano szkolenia, udzielano porad i przekazywano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych

W 2023 roku szkoły podstawowe realizowały następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. „**Smak życia – czyli debata o dopalaczach**” – mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Edukacją objęto 1329 uczniów z Chorzowa i 150 rodziców.
- ✓ Program pt. „**Bieg po zdrowie**” – program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto 534 uczniów z Chorzowa i 312 rodziców.
- ✓ Program pt. „**Trzymaj Formę**” – program mający na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Edukacją objęto 2137 uczniów z Chorzowa i 490 rodziców.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**”- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja edukacyjna „**Lekki tornister**” – zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy.
- ✓ Kampania informacyjno-edukacyjna „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2023”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2023”.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **4000** uczniów i **952** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych

W 2023 r. do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

- ✓ **Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość”** – którego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Edukacją objęto 665 uczniów z Chorzowa i 147 rodziców.
- ✓ **Program pt. „Podstępne WZW”**- Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Edukacją objęto 1730 uczniów z Chorzowa i 772 rodziców.
- ✓ **Program pt. „Znamie! Znam je ?”** – Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Edukacją objęto 1785 uczniów z Chorzowa i 866 rodziców.
- ✓ **Program” Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto 2664 uczniów z Chorzowa i 700 rodziców.
- ✓ Kampanię informacyjno-edukacyjną „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną pt. „**Zaszczep w sobie chęć szczepienia**”- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień.

- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna **pt. „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”**- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu.
- ✓ Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2023”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2023” .
- ✓ Obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach.
- ✓ Obchody Światowego Dnia AIDS.
- ✓ Kampania **„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”** w tym konkurs dla uczniów na grafikę/plakat nawiązujący do profilaktyki HIV/AIDS.
- ✓ Bezpłatne, anonimowe testowanie w kierunku wirusa HIV, kiły, HCV.
- ✓ Promowanie Ogólnopolskiej Kampanii EFSA **„Wybieraj bezpieczną żywność”**

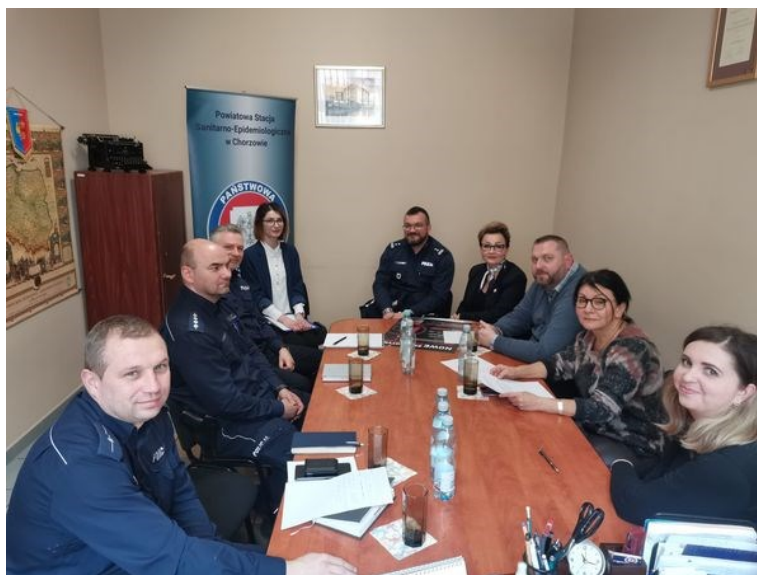
W programach ogółem wzięło udział **6844** uczniów i **2485** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.5. Działania w mediach społecznościowych, Twitter, Facebook oraz stronie internetowej.

Ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych Facebook i Twitter oraz na stronie internetowej PSSE w Chorzowie. Na bieżąco zamieszczane i udostępniane były ważne ostrzeżenia publiczne, posty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Katowicach, posty promujące aktualne kampanie informacyjno-edukacyjne, zasady profilaktyki, zachęcające do szczepień, testowania się, a także relacje z przeprowadzanych lokalnie działań informacyjno-edukacyjnych.

Do najciekawszych akcji, działań profilaktycznych przeprowadzonych na terenie Miasta Chorzów należą:

- ✓ Nawiązanie koalicji w ramach realizacji kampanii informacyjno-edukacyjnej „#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia”. Dnia 12 kwietnia 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zaprosił przedstawicieli lokalnych instytucji do współpracy przy realizacji działań edukacyjnych w ramach nowej Wojewódzkiej Akcji informacyjno-edukacyjnej „#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia”. W naradzie uczestniczyli Dyrektorzy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Chorzowie i Świętochłowicach, Komendant Miejski Policji w Chorzowie, Komendant Miejski Policji w Świętochłowicach wraz z policyjnymi profilaktykami oraz przedstawicielka Klubu Chorzowskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Pokolenie”. W siedzibie Stacji uczestnicy spotkania mieli okazję wymienić się własnymi doświadczeniami i spostrzeżeniami oraz omówić zasady współpracy i aktywnego udziału w planowanych działaniach z zakresu profilaktyki środków psychoaktywnych.

1 Zdjęcie Koalicjanci podczas spotkania w siedzibie Stacji

- ✓ Konferencja dla przedstawicieli podmiotów medycznych. Dnia 21 kwietnia 2023 r. w Centrum Kultury Śląskiej w Świętochłowicach, odbyła się Konferencja pod hasłem „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent” skierowana do przedstawicieli placówek medycznych: lekarzy, pielęgniarek, położnych, kierowników placówek medycznych, a także Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych woj. śląskiego i delegowanych pracowników Powiatowych Stacji. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem licznie przybyłych uczestników z całego województwa śląskiego co jednoznacznie potwierdziło głęboką potrzebę organizowania tego typu spotkań, które mamy nadzieję było znakomitą okazją do ugruntowania wiedzy, a także impulsem do wprowadzenia nowych rozwiązań, kreowania nowej jakości usług względem pacjentów z zachowaniem zasad bezpieczeństwa w myśl hasła przyświecającemu konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”.

2 Zdjęcie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie podczas otwarcia konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”

3 Zdjęcie Uczestnicy konferencji „Świadomy Personel=Bezpieczny Pacjent”

- ✓ Działania informacyjno-edukacyjne wśród przyszłych pracowników branży gastronomicznej. Dnia 17 maja 2023 r. w Zespole Szkół Gastronomiczno- Usługowych w Chorzowie zorganizowano spotkanie przedstawicieli Sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku oraz Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie. Tematem przewodnim spotkania było przedstawienie systemów oraz norm, zasad związanych z zapewnieniem i utrzymaniem bezpieczeństwa

żywności. Młodzież z zaciekawieniem wysłuchała informacji o Systemie Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (HACCP), Dobrych Praktykach Higienicznych (GHP), Dobrych Praktykach Produkcyjnych (GMP), obowiązku znakowania żywności oraz wymaganiach higienicznych jakie muszą spełnić zakłady produkcji i obrotu żywnością. Na zakończenie spotkania pracownik OZ omówił kwestie związane z przestrzeganiem higieny osobistej oraz przypomniał uczniom znaczenie oraz prawidłowy schemat mycia rąk przed i po kontakcie z żywnością.

4 Zdjęcie Zajęcia w Zespole Szkół Gastronomiczno-Usługowych w Chorzowie

- ✓ Festyn prozdrowotny na terenie Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” pod hasłem „Kto o zdrowie dba, ten szczęśliwe życie ma”. Festyn zorganizowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Chorzowie we współpracy z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Chorzów odbył się 10 lipca 2023 r. Na przybyłych mieszkańców Chorzowa i miast ościennych czekało sporo atrakcji oraz zadań edukacyjnych. Podczas wydarzenia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie oraz Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zainaugurowali rozpoczęcie ogólnopolskiej akcji „Tygodnia Mycia Rąk”. Najmłodsi jak i starsi uczestniczyli w przygotowanych grach, quizach i konkursach nawiązujących do prawidłowej higieny rąk. Sporym zainteresowaniem cieszyło się stanowisko informacyjno-edukacyjne na którym prowadzony był instruktaż prawidłowej techniki mycia rąk. Dzięki specjalnej umywalce chętne osoby mogły sprawdzić czy wystarczająco dobrze opanowały tę umiejętność. Festyn przyciągnął do chorzowskiego skansenu sporą grupę dzieci, rodziców, opiekunów.

5 Zdjęcie Uczestnicy festynu podczas zabaw i konkurencji

6 Zdjęcie Instruktaż prawidłowego mycia rąk

- ✓ Wystawa plakatów pt. „Superbakterie Oporniaki”. W związku z Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach oraz obchodami Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach

zorganizowano wystawę plakatów których odbiorcami byli uczniowie i nauczyciele chorzowskiego Technikum Mechaniczno-Elektrycznego i III Liceum Ogólnokształcącego. Plakaty nawiązywały do problemu narastającej oporności bakterii na antybiotyki. Zainteresowanie było bardzo duże i skłoniło do refleksji nad tym co możemy zmienić w swoim postępowaniu, aby uchronić się przed rozwojem wielolekoopornych drobnoustrojów.

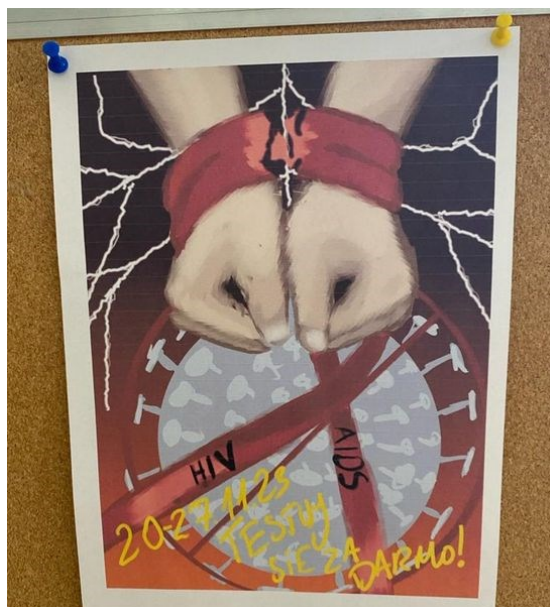
7 Zdjęcie Wystawa plakatów w Technikum Mechaniczno-Elektrycznym w Chorzowie

8 Zdjęcie Wystawa plakatów w III Liceum Ogólnokształcącym w Chorzowie

- ✓ Konkurs na grafikę/plakat w ramach kampanii „Warto wiedzieć o HIV i AIDS”. Konkurs polegał na wykonaniu plakatu lub grafiki nawiązującej do profilaktyki HIV/AIDS. Za najciekawszą pracę Komisja Konkursowa uznała grafikę przygotowaną przez uczennicę

klasy 4 III Liceum Ogólnokształcącego w Chorzowie. Wszystkie wykonane prace wyeksponowano na szkolnym korytarzu.

9 Zdjęcie Zwycięska praca konkursowa

- ✓ Akcja bezpłatnego, anonimowego, testowania. Wspólnie z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta w Chorzowie, Poradnią Terapii Uzależnień i Współuzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Chorzowie oraz NZOZ ŚW. Pawła 11 A w Chorzowie zorganizowano akcję bezpłatnego, anonimowego testowania w kierunku wirusa HIV, HCV oraz kiły. W akcji wzięli udział słuchacze szkoły „ŻAK” oraz zainteresowani mieszkańcy Chorzowa.

10 Zdjęcie Akcja testowania wśród słuchaczy szkoły „ŻAK” w ZST nr 2 w Chorzowie